

176183

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YENİÇAĞ TARİH ANABİLİM DALI

ARŞİV BELGELERİNE GÖRE OSMANLI
FRANSIZ İLİŞKİLERİ (1550-1600)

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan:
12086 Tahsin FINDIK

İSTANBUL 1997

ÖNSÖZ

Türk-Fransız ilişkilerinin başlangıcı, tarihlendirme noktasında modern tarihçiler için hala ideal bir araştırma konusudur. Zira şu ana kadar yapılan araştırmalarda verilen tarihler arasındaki farklılıklar sağlıklı belgelerle desteklense de kesin bir başlangıcı ifade edememektedir. Bilinen gerçek diplomatik düzeyde ilişkilerin kanuni döneminde ilk on yılında başladığının kesin oluşudur.

Bu çalışmada başlangıç yıllarının spekülatif tartışmalardan uzak bir zaman dilimi ele alınmıştır. 1550-1600 yılları arasında iki devlet arasındaki ilişkiler, daha önceki dönemin tartışmalarından uzak durulmaya çalışılarak bilinçli bir tercihle tek taraflı ele alınmaya çalışılmıştır.

Konuya ilişkin yapılan çalışmaların büyük çoğunluğu daha ziyade Fransız kaynakları esas alınarak yapılmıştır. Osmanlı - Venedik, İspanya eski belgelerinin ilgili kısımları ise bazı çalışmalarda dar kapsamlı olarak kullanılmıştır. Burada dikkati çeken husus Osmanlı belgelerinin neler söylediklerinin fazla bilinmemesidir.

Çalışmanın tek taraflılığının en önemli sebebini bu eksiklik oluşturmaktadır. Bu eksikliği gidermek yanında, çalışmada sadece Osmanlı arşiv belgelerinin üzerinde yoğunlaşarak ilişkilerin belki bir karakteristik yapıya ulaştığı bir zaman dilimi (1550-1600) belgeleri örneklenerek ilişkilerin çerçevesi farklı açılardan incelenerek dönem içi bir aydınlatma sağlamaya çalışılmıştır, ayrıca ilgili araştırmacılara faydası göz önünde tutularak belgeler-yeni yazımlarıyla-ekte sunulmuştur.

Bu meyanda, yapılan çalışmayı tavsiye eden, araştırma sırasında karşılaştığım her türlü zaafımı desteğiyle eksilten kıymetli hocam, Prof. Dr. Feridn M. Emecon'a teşekkürü bir borç bilirim.

BİBLİYOGRAFYA

- CASE, Jean Michel, Le Palais de France a İstanbul (İstanbul'da Bir Fransız Sarayı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- CHRISTOPHER, John B., BRINTON, Crane, WOLF, Robert Lee, 1453'ten Bugüne "Dünya Tarihi" ve Çağdaş Uygarlık, Çev. Mete Tunçay Cem Yayınları, İstanbul, 1995.
- HİTTİ, Philiş, Siyasi ve Kültürel İslam Tarihi, Çev. Salih Tuğ. M.Ü. İlahiyet Fakültesi Yay. İstanbul 1995.
- MAHMUD İBRAHİM, İslamdan Önceki Mekke'de Sosyal ve İktisadi Şartlar (Tarih Risaleleri), Derleyen Mustafa Özel, İz Yay. İstanbul 1995.
- MANTRAN, Robert, Osmanlı İmparatorluğu Tarihi I. Say Yay. İst. 1991.
- NEBİOĞLU, Osman, Bir İmparatorluğun Çöküşü ve Kapitülasyonlar, Türkiye İş Bankası Yay. Ankara 1986.
- PAKALIN, M. Zeki, "Kapitülasyonlar", Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, M.EB. Yay., İstanbul 1989.
- SOYSAL, İsmail, Türk - Fransız Diplomasi Münasebetlerinin İlk Devresi, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi, Tarih Dergisi c-3. İstanbul 1952-1953. Fransız İktilâli ve Türk-Fransız diplomasi Münasebetleri (1789-1802), T.T.K. Yay. Ankara 1987.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, Osmanlı Tarihi, C.II. 5. Baskı, T.T.K. Yay Ankara 1988.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ .....

BİBYOGRAFYA.....

GİRİŞ .....

SON SÖZ .....

EKLER .....

GİRİŞ

Osmanlı-Fransız ilişkileri genellikle kapitalosyonlar çerçevesinde ele alınmıştır. Uzun asırlar boyunca tek taraflı hukuk belgelerinin baskısı altında kalmış bir toplumda tarihçiler/hukukçuların böyle bir dar ilgi alanına girmesini yapılan çalışmaların sonuçları haklılaştırmaktadır.

Devletler arası ilişkilerde kapitilasyon olarak adlandırılan ikili intiyaz anlaşmaları ticari faaliyetlerin paralelinde en eski zamanlardan beri aksele gelmiştir. Yunan ve Roma kentlerinde, Asya ülkelerinde (islâm coğrafyası + uzakdoğu)¹ Ortaçağ Avrupa kent devletleri ile islâm devletleri arasında² ticari mal tedavülü bu türden anlaşmalarla sağlanmakta idi.

Normal zamanlarda ticari işlemleri kolaylaştıran bu tür anlaşmalar, zamanla içine siyasi bazı yükümlülükleride almaya başladı. Diğeride olmayan tüketim mallarını satan ülke / şehir zamanla karşılığında mal yerine silah/asker/politik destek, saldırmazlık, ortak düşmanlık v.b de olmaya başlamıştır. Bu da zamanla ticari muktevalı anlaşmaları çok daha kapsamlı uluslararası politik metinler haline getirmiştir.³ Böylece kapitalasyonlar hukuki, ticari, dini, siyasi vd alanlarıda kapsamış, tek yönlü, çift yönlü, emperyalist gibi türlere de ayrılmıştır.⁴

Osmanlı anlayışında padişah gayrimüslim bir kralla eşit şartlarda anlaşma imzalamayacak kadar yüksek bir yerededir. Altın zamanların bu uygulaması mutfaktaki kap kacağın eridiği zamanlarda bile bir anlayış olarak devam etmiştir.

¹ Philip, Hitti, Siyasi ve Kültürel İslâm Tarihi Çev: Salih Tuğ. M.Ü.İ.F. Yay. S. 58-59, 1995 İst. Mahmut İbrahim, İslâmdan Önceki Mekke'de Sosyal ve İktisadi Şartlar, Derleyen Mustafa Oğal, İz Yayıncılık, 1995 İstanbul s. 87

² Osman Nebioğlu, Kapitalosyonlar, s. 4-8, 1986 Ankara

³ İ. Wonsbrought, İmtiyâzât, Eneyolopedie of İslâm s. 1179-1180

⁴ Osman Nebioğlu, a.g.e. s. 1-2

Bu yüzden “kapitalasyon” denilince akla gelen” padişahın diğer ülkenin kralına/tebasına verdiği bazı hakları içeren bir fermandır”. Yani padişahın istediği zaman verdiği yada iptal ettiği sorumluluğu ağır olmayan genelde yabancı faaliyetlerini kolaylaştıran intiyazlardır.⁵

İmtiyaz metinlerini sadece bir imparatorluğun ekonomik imkanlarının uluslar arası piyasada peşkeş çeken hukuk metinleri özelliğinin dışında, taşıdığı diğer özellikleride göz önüne alarak tahlil etmek daha akıllıca olacaktır. Zira araştırma döneminde görüldüğü üzere önceki ve daha sonraki devirlerde de uluslararası politik arenadaki politik arayışların birer vasıtası olarak ele almak gerekmektedir çünkü bu metinlerin taraflara getirdiği sorunluluklar, savaş ve barış zamanlarında ortaya koyduğu metinleri göz önüne alındığında bunu teyid etmektedir.

---

⁵ M. Zahi Pokalın, “Kapitalosyonlar” Osmanlı Tarihi Deyimler ve Terimler Sözlüğü s. 13 M.E.B Yay. 1989 İstanbul

Not: Kapitalosyonların Sürekliliği Daha Sonraki Dönemlerin Konusudur

A- Siyasi Olgunluşma (Devletleşme) Sürecinde İlişkiler

Osmanlı devleti Akdeniz ve Balkanlardaki fetih politikasının akılcı bir uygulaması olarak öncülerinin devletler arası ilişkilerini (iç hukukta olduğu gibi) mümkün merteye korumayı esasa almıştır.⁶ Bu meyonda bazı araştırmalar başlangıç uygulamalarını Osman Bey ve Orhan Gazi'ye kadar incelemeyi tavsiye etmişlerdir.⁷ Osmanlı öncesi Anadolu Selçuklu ve Memluklu imtiyazı anlaşmaları tarihi temellendirmede yeterli görülmüştür.⁸

Eldeki veriler ışığında Osmanlı - Fransız ilişkileri incelenecek olursa, başlangıç noktasını Kanuni - Fransuva I dönemi olarak algılamak mümkün görülmemektedir. Muhakkakki daha evvel de çeşitli görüntüler altında ilişkiler var olmuştur. En azından Haçlı Seferlerinin devamı niteliğindeki bazı diğer seferlerinde Fransızlarla dolaylıda olsa bir takım ilişkiler yaşanmıştır. Ayrıca Hristiyan coğrafyasındaki ilerleyişini İstanbul'u bile alarak sürdüren Osmanlılara karşı; Fransa, çeşitli devletlerde bir araya gelerek seferler düzenlemeye de kalkışmıştır.⁹

Fransanın Osmanlılara karşı düşmanca tavırlar geliştirmesi, Avrupadaki bir denge ve istihrar arayışı ilede ilgilidir. Fransa, uzun asırlar boyunca ulusal manarşisini sağlayabilmek amacıyla Avrupadaki devletlerle başta İngiltere olmak üzere savaşmak zorunda kalmıştır. Krallar Avrupada tek merkezli bir iktidarı sağlayabilmek için uzun süre (kan bağlarından kaynaklanan - 1338-1453 yüzyıl savaşları-hakları bahane ederek savaşmışlardır. Fransa bu zemin üzerinde rüştünü ispatlayabilmek, ulusal varlığını korumak yolunda dünyanın diğer bölgelerinde

⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşı Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı TTK Yay. Sayfa 268, Ankara 1988

⁷ Osman Nebioğlu, a.g.e. s. 11

⁸ Uzunçarşılı a.g.e s. 269

⁹ İsmail Sıysal İktisadi ve Türk-Fransız Diploması Münasebetler s. 2 Ankara 1987.

gelişmelere (dolaylı olsada) müdahale ederek¹⁰ kendini korumaya çalışmıştır. Bütün bu çabalara rağmen Osmanlılarla ortosteni ilişkilerinin başlatıcısı sayılan François I zamanında bile bu türden mücadeleler varlığını sürdürmüştür.¹¹ François I'yi bu dostluk anlaşmasına yönelten de bu olmuştur.

Papo X Leon 1513-1517 yıllarında Fransa kralı XVII. Lovis'nin idaresinde osmanlılara karşı bir sefer düzenlenmesi olanlardı. Diğer Avrupa krallarının da desteklediği sefer XII. Lovis'nin ölümüyle akim kalmıştır yenine geçen François de böyle bir seferi desteklemekte idi. Ancak François desteğini "Kutsal Roma-Germen imparatoru" olmak konulma bağlamıştı. 1519 yılında imparatorluğa Maximilien - Maric'nin torunu Charles Quint seçildi.¹² Bu İspanya, Hollanda, Avusturya, Boheuya, Belçika ve İtalya'nın Chorles Quint yöntemine geçmesi anlamına gelmektedir. Fransanın çevresi sarılmış "bir mengine de iyice sıkıştırılmıştır."

İki ülke arasındaki kaçınılmaz çarpışma 1525'te Pauio'da François'in esaretiyle neticelenir. Madriddeki esaretin başlangıcı ve Osmanlı ile ilişkisinin gelişimi eşzamanlıdır.¹³ Avrupa içlerine kadar ilerleyen Osmanlılar, Avrupada mutlak güç almak isteyen Charles Quint'e karşı, aynı kaygıları taşıyan Fransanın ortak düşmanına karşı işbirliği tertibini olumlu cevaplamışlardır.¹⁴

B - Ortak Çizgide Farklı Hedefler

Yavuz Sultan Selim'in tamamen doğuya dönük politikalarının sağladığı güvenle, ardılı Süleyman I yönetiminin ilk yıllarında itibaren yayılma sahası

¹⁰ Soysal a.g.e. s. 3-4

¹¹ Crom Brinton, Jhan B. Christopher Donya Tarih ve Çağdaş Uygarlık Çev. Mete Tuncay, Can Yayınlar, s. 88 İstanbul, 1982

¹² Soysal a.g.e. s. 5

¹³ Dünya Tarihi s. 88

¹⁴ İsmail Soysal: Türk-Fransız Diploması Münasebetlerinin İlk Devrem İ.Ü. Edep. Fak. Tari Dergisi Cilt. 3. 64

olarak batıyı (özellikle Akdeniz Havzası) seçmiştir. Yeni hedef islâm coğrafyasında yapılacak mücadelelere göre, ordunun Morline uygun olduğu gibi¹⁵ fiziki yayılma sınırını zorlamak gibi bir hedefde iptal ediyordu.

Culus habercisine macar kralı Loyoş'un nezaketsiz muammesi iyi bir bahaneydi. Henüz saltanatının bir yılını bile doldurmayan yeni padişah, Tuna yollarının güvenliğini sağladığı gibi Belgrad'ı da ele geçirdi 1521 yeni siparlar için orta Tuna ve Seva vadisi hemen hazır hale getirildi. Rodos'un alınışı ile de Akdenize açılırken kullanılacak önemli bir üst elde edildi.

Dirayetli bir hükümdar olduğunu saltanatının ile yıllarında sergileyen süleyman I'in Avrupadaki gelişmelere ilgisiz kaldığını düşünmek yanlış olur. Avrupa içlerine kadar giren imparatorluğun yöneticileri, askeri yayılma stratejisinin destekleyicisi olan siyasi planlarında uygulamaya koymuşlardır. Gaza muhtevalı yayılma faaliyetleri sırasından söz ettirmenin dışında ağırlığında hissettirmiştir. bu meselede osmanlılar akılcı bir politika uygulayarak Charles Quinte karşı hak idda eden Fransa kralı François'yi desteklemişlerdir. Böylelikle doğu Avrupadaki savaşlarda şarlen Quint'in arkadan vurulmasını sağlamaya çalışmışlardır.¹⁶

François Chearles Qvint'le mücadelede pavia'da yenik düşmüştü. Ancak o savaş meydanında yenilecek kadar zayıf karakterli değildi. Madrid esareti sırasında çabucak harekete geçerek yeni politikalar geliştirmiştir.¹⁷ Ana kraliçe faaliyetlerine başlar.¹⁸ Bu çerçevede osmanlı tarafından gönderilen elçinin Bosna'da adamlarıyla öldürülmesine¹⁹ rağmen kraliçenin mektubu konuniye

¹⁵ Robert Mantran Osmanlı İmparatorluğu Tarihi I. Say Yayınları s. 979 İstanbul, 1991

¹⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı Osmanlı Tarihi Cilt: 2 s. 504 Ankara, 1988

¹⁷ Dünya Tarihi s: 102

¹⁸ İsmail Soysal. a.g.m s: 65

¹⁹ Uzunçarşılı a.g.e. s: 6

ulaşır. Uzunçarşılı'nın Hammer Tarihine dayanarak Laforest (Jean de laforest) olduğunu belirttiği ilk elçinin kimliği belirsizdir.

François I adına 1525 aralığında kanuni nezdine conte de Jean François Frongepane bir mektup getirmiştir. Kanuni Charlen Quint'e karşı Maceristan üzerinden saldırıya geçerek kendisinden yardım isteyen François I'in talebini makul karşılamıştır.²⁰

Kanuni böyle bir politikayı benimserken Avrupa devletlerinin islâm devletlerine yönelik Haçlı zihniyetli politikalarını baltalamayı düşünmüştür. Ancak François I Osmanlılarla anlaşma imzalarken diğer yandan katolik âlemini karşısına olmamaya özen gösterir. Zaman zaman osmanlı karşıtı politikaları da destekler.²¹ 1526 Mohaç seferi sonrasında ortaya çıkan Macaristan krallığı ihtilafı Fransa'nın Charlen Quint'i doğudan meşgul etmek için iyi bir sebep oldu. Szopolyai'yı destekleyen osmanlılar ve Ferdinand'ı destekleyen Charles Quint arasındaki gerginlik gittikçe artar. 1528'de gönderilen Chevalier Antione D'e Rincon'un Macaristan tahtına yönelik ilginç bir teklifi vardır. Çoğu olmayan Szopolyai'nin ölümünden sonra François'in oğlu Orleans Dükü Louis'in Macar tahtına oturtulması²² bu görüşmeler sırasında Ferdinand'ın Macartahtı için saldırıya geçmesi kanununun yeni bir seferine sebep olur. 1529'da Szopolyai'nin takti sağlamlaştırıldığı gibi viyana da kuşatılır. Viyananın tehlikede olması hristiyan âlemini biraraya getirir. Kuşatma kaldırılır. François ise yanlılığı ile cambrai anlaşmasını inzalama zorunda kalır.²³ Bu netice kralın Orta Avrupa üzerinden düşmanlarını sıkıştırma politikasını terketmesine sebep olur.

Not: Fransa devleti elçilerine ait bir listede La Forest 1535-1537 arasında faaliyet gösteren ilk elçi olarak gösterilmektedir. Kendinden önce gelenler fevkalade elçi olarak (Minsione) görevli gelmişlerdir. Jean Michel Cosa, *Le Palais de France a İstanbul*. yapı kredi yay. İstanbul s: 107

²⁰ Salsal a.g.m. s. 66

²¹ Uzunçarşılı a.g.e s. 503-504

²² Soysal a.g.m s. 67

²³ a.g.m s. 68

Rincon 1532 temmuzunda elçi sıfatıyla ve aleni olarak yeni Fransız politikalarını konuniye anlatmak için Belgrad'a gelir. Avrupalı başka elçilerinde olduğu görüşme oldukça dostane ve ihtişamlı olur.

C- Akdenizde ki Arayışlar

Değişen politakaya göre iki devletin yeni iş birliği sahası Akdeniz'dir. Kanun bu iş için Barborosu İstanbul'a çağırıp görevlendirir. Charlen Quint'in kontrolündeki Tunus ele geçirilirken (1534), François'te İtalyayı sıkıştırmaya başlar. Kasım 1534'te Barboros ihtişamlı bir elçilik heyetiyle Kanununin mektubunu Paris'e gönderir. Cevaben La Forent ve ardından Jean De Maontluc Barboros'a elçi olarak gönderilir. Barborosun 1537'de gönderildiği elçi ise sıklaşmış ve olgunlaşmış bir diplomatik atmosferde karşılanır.²⁴

François Osmanlılarla bir ittifaka yönelirken Hristiyan aleminide hesaba katmış hain bir kral yerine Osmanlı Hristiyanlarının hamisi ve ticari menfaatlerini gözetmiş bir görünüm sergilemeye çalışmıştır. Fransa 1535 yılının Mayıs ayında La Forent, Katip Charlen De Morillac ve sicilyalı Ceshar'la beraber irakeyn seferinde olan padişahın karargahına gider. Ocak 1536'da İstanbul'a dönülür. Şubat ayında La Forent ve İbrahim Paşa arasında barış, dostluk ve ticaret anlaşması akdedilir. Birde gizli "Tecavüzî ittifak Muahedesi" imzalanır.²⁵ 1536'da Fransızlara tanınan imtiyazî haklar ilk defa eşit seviyede imzalanmış, ileride başka devletlerle yapılacak başka anlaşmalarda örneklik teşkil etmiştir.²⁶ Anmaşmanın ticari muamelatla ilgili kısmına belgelendirme mümkündür. Fakat

²⁴ Soysal a.g.m s. 72

²⁵ Saysal, a.g.m. s. 74

²⁶ a.g.m s. 77

SON SÖZ

Devletlerarasındaki ilişkiler hemen her zaman karşılıklı menfaatler örgüsüyle oluşmaktadır. Osmanlılar'ın Fransızlarla yaptığı antlaşmalar da iki devletin ortak politikalarını yansıtır. Ortak düşmana karşı dini ve siyasi yapıyı zorlamayı göze alarak birlikte hareket etmişlerdir. Bunda yadırganacak birşey yoktur. Yapılması gereken ilişkiler ağının eksik parçalarının bulunması söylenecek son söze şekil verecek bilgilerin / belgelerin kullanıma sunulmasıdır. Böylece daha aydınlık bir geçmiş zaman tahlili mümkün olacaktır. Ayrıca ilişkilerin ele alınış tarzındaki popülist, hanasi yaklaşımlarda yok edilecek daha makul izahlarla konunun aslı ortaya konacaktır. Eldeki veriler ışığında diplomatik ilişkilerin şekli yönünde anlaşılacak bunun modern zamanların uygulamalarını aratmayacak derecede girift ve seviyeli olduğu görülecektir.

MHM 2

França elçisinin yanında hayliden hizmet eden iki nefer yeniçeriye solaklık buyruldu Dubrovnik'e varub taht-ı revânisiyle gönderile.

Fransalu iltimâs etdüğü kol ağasına hesâbınıza düşenden gedük buyruldu.

França elçisi iltimâs etdüğü bölük halkından pâye-i serîr-i a'lâya arz olunup iki akçe bedeli buyruldu.

França elçisi kağıd gönderüb Kilis sancağı beyi Malkoç Bey dergâh-ı mu'allâya gelürken İlyâs Turhan nâm çavuş koşub hizmet etmeniz deyü inâyet ricâsına arz etmeğin tımar-ı varsa bin beşyüz terakkî buyruldu yohsa iş bu on dört bin akçe tımar tımarı yoğmuş dört bin tımar emr oldu.

قلمه ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس

مردم ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس

قلمه ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس

قلمه ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس
کورس ایلمس کاهنه کورس

MHM 2/1

França elçisinin yanında hayliden hidmet eden iki nefer yeniçeriye solaklık buyruldu Dubrovnik'e varup taht-ı revânisiyle gönderile

۱۱۲۶
وزیر اعظم
مجلسه عدلیه
رکاب نوین
سوریه
دولت

MHM 2/3

Fî 3 Cumâde'l-âhır sene 963

Françalı iltimâs etdüği kol ağasına hesâbınıza düşünden gedük buyruldu.

França elçisi iltimâs etdüği bölük halkından kâtib Cafer pâye-i serîr-i a'lâya arz olunub iki akçe bedeli buyruldu.

قوله الجسر الحسن انه ذكره في كتابه في تاريخه
الغنية في تاريخه في تاريخه في تاريخه

MHM 10

Yevmü's-selâse

Fî 22 Ş

Sâhib-i sa'âdet'e gönderildi.

Büdün Beylerbeyine hüküm ki,

Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb hâlâ küffâr-ı hâksârın küllî hareketleri olmayub ammâ donanma-yı hümâyûnum ahvâli bir yüzden olmağla küffârın câbecâ hareketleri olub Beç kralı Herkesleri ve nice beyleri ve hayât-ı küffâr-ı bedkerdâr ile Pojon nâm mahalde cem'iyet üzre olub Kaşa nâm mahalde dahi nice kefere-i fecere cem'iyet edüb üçer dörder bin melağı cem'iyetlerine gelüb kalmakdan hâlî olmayub harac edüb krala birkaç def'a kağıd gönderülüb asla cevâbı gelmeyüb sulh ve salah olalıdan berü her yıl harac zamanı geldikçe harac için ettikleri tedârikden şimdi asla bir eser olmayub külliyyet ile hareket tedârikinde oldukları casuslar haber verdiklerin bildirmiştir. Ol bâbda her ne demiş isen ma'lûm oldu. İmdi küffâr-ı hâksârın mekr ve hîlesinden gaflet olunmayub basîret üzere olmak mühimmâtıdır. Buyurdum ki, vusûl buldukda bu bâbda bi'd-defa'ât ahkâm irsâl olunub tenbîh olunmuşdur. Ol emr-i şerîfim müverridir. İmdi ta'mîre muhtâc olan yerleri muhkem ta'mîr etdirüb topları yerlerin tathîr eddirüb barut ve sâyir yat u yarakları ve levâzımların tedârik idüb dahi her kal'a ne vecihle ta'mîr olduğum mufassal ve meşrûh yazub arz edüb ümerâ ve züemâ ve erbâb-ı timar ve neferâta muhkem tenbîh ve yasak eylesin ki, her biri yat u yarakları hâzır ve âmâde olub sen dahi düşman yarağıyla hâzır ve etrâf ve cevânibe göz kulak tutub küffâr-ı düzeh karârın tarafına nâzır olub ammâ ol tarafdandan sulha mugâyir bir vaz' sudûr eylemedin asker nusret eser-i ve sâyir serhadden karîb olanları

۱۵۴۴۸

۸۴

الصلح ۲۲۲ س

حجرتی ۳۳

بدون کمالی که میسر شده و عادت مکتوبه کوثر و در حال کارهای که کالی حرکتی در وطن
 را خوانده و ما بوی احوال به یوزفه اوطافه (کنار که جایگاه کالی در لوبن خیزه لوبن
 هر کالی و بوی کالی و ضایع کنار دیگر در لوبن یوزفه نام خلق جمعی از لوبن
 فاشه نام خلق و خلق نیز کتبه و خلق جمعی از لوبن و در هر یک ملاحظه بسیار به کالی
 فالفتة عالی و مطالبی و لوبن قولی بر قایه و فقه کاخه کوثر لوبن اصل احوالی
 کلید صلح و صلح اولیة بیوم سر قولی زمانه کلدو که در لوبن لوبن و کالی
 نذکره شمس از صلح لوبن کتبی لوبن حرکتی در لوبن لوبن حاسوسه
 حیر و بر کالی بن بدین امر اولیای هر نه و پیش از یک صلح اولی لوبن کنار کالی که
 مکر و حیل سنته عفتی لوبن بصیرت از لوبن لوبن مهمان در سر و حرم کالی
 و موهل از لوبن بویای بالذقات از کالی لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن
 لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن
 نارت و سایر بایان و لوبن لوبن نذکره لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن
 مقصود و شمس حایع لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن
 لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن
 و لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن
 خلق معایر بر وضع صد و در لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن لوبن

MHM 10

Ali Çavuş'a verildi

Fî 5 N

Haleb Beylerbeyisine ve Haleb kadısına ve Defterdârına hüküm ki,

Mukaddemâ defa'atiyle ahkâm-ı şerîfe gönderilüb anda olan kefereyi yarar kefillere verüb dâimâ mukayyed olasin deyü emrim olmuşdu. Ol emrim kemâ kân mevridir. Buyurdum ki, vardıkda emrim üzre dâimâ mukayyed olub kefillenmiş bi'l-fi'l ne mikdâr kefere vardır eğer dahi kefillenmemiş var ise te'hîr etmeyüb yarar kefillere verib Fransa ve Dubrovnik nâmına bir ferdi salıvermekden ziyâde hazer edesin ve ne mikdâr kefere kefillendiğin ve kefillerin ketm idüğün esmâları ve şöhretleri ile defter edüb bir sûretin mühürleyüb südde-i sa'âdetime gönderesin. Bu husûs ehemmi-i umûrdandır. İhmâl ve müsâheleden ziyâde hazer edesin.

علی چاوش واری ۵۵۲
 حلب کفر بکیمت و حلب ناصحنه و فخر و ارشد علی شکر و قنایه و قنایه و قنایه
 کونر بلور لنته لوصفه کونر لنته لوصفه و یورو و یورو و یورو و یورو
 اومتدی لوله لوصفه کافاته اومتدی لوصفه کافاته و یورو و یورو و یورو
 و یورو و یورو و یورو و یورو و یورو و یورو و یورو و یورو و یورو
 اعمیور و یورو و یورو و یورو و یورو و یورو و یورو و یورو و یورو
 زبانه خنر اوست و خنر اوست و خنر اوست و خنر اوست و خنر اوست و خنر اوست
 و شهرتدی ابله فقر لیدری بصورتی
 بوصفهم اعم و خنر اوست و خنر اوست و خنر اوست و خنر اوست و خنر اوست

MHM 10

Şehzâde kapıcılarından Mehmed'e verildi.

Fî 13 Receb sene 979.

Lalaya hüküm ki,

Mektûb gönderüb İzmir İskelesinde bazı kumaş ile bir kartek parçası gelüb Dubrovniklinin olduğun bildirüb ammâ Dubrovniklünün idüğüne iğmâd olmamağın anda girift olduğun bildirmişsin. Vâkı'a küffâr-ı hâksâr Dubrovniklü ve Françalı nâmına hîle ile tecessüsten hâlî değildir. Buyurdum ki, vusûl buldukda zikr olunan parçayı salıvermeyüb Menemen ve Turhaniyat câniblerinde olan mîrî yerleri hazırlanmış olub gönderilmemiş ise mezkûr parçayı kodurub ve içine müstevfî yaraklı hisâr muhâfızlarından koyub Sakız ve Midilli beyleri ol etrâfın muhâfazasına birkaç gemi ile varmak üzredir. Vardıklarında mezkûrân ile haberleşüb dahi zikr olunan parçayı anlara koşub boğaz hisarlarından içerüye konmağa tenbîh eylesin. Bu bâbda ihtimâm edüb gemiyi salıverdirmeyüb ve min ba'd Venediklü ve Françalı nâmıyla ol yalıda duran gemileri tecessüs edüb şüpheli olanları bilâ emr salıvermeyesin. Ammâ ihtimâm edüb koşduğun hisar erenleri gemiden çıkub dahi parça ale'l-fi'l dârü'l-harbe gitmelü olmağla tamam iğmâd eylediğın üzre tedârik eylesin.

MHM 14.c.2

França elçisi arz-ı hâl gönderüb Françalı'dan beş nefer tâcirleri ticâret üzere emn ü âmânla yürüdükleri yerlerde varışda ve gelişde dahl olunmaya deyü her birine muttasıl hükm-i şerîf ricâ etmeğin müteahhirînin âdet ve navlun üzere gümrüklerini verdiklerinden sonra hilâf-ı şer' kimesne dahl etmeye deyü her birine müstakil muttasıl sûretde birer hükm-i şerîf verilmek buyruldu.

بسم الله الرحمن الرحيم
 از تجاریه کسب از شما جاها که در این وقت و در این وقت
 این وقت با این وقت و در این وقت و در این وقت
 منصفانک از این جا که در این وقت و در این وقت
 و در این وقت و در این وقت و در این وقت
 منصفانک از این جا که در این وقت و در این وقت

MHM 14.c.2

Dubrovnik beylerine hükm-i şerîf yazıla ki,

Asitâne-i sa'âdetime mektûb gönderüb França padişahının elçisiyle çavuşum
ibrâz eyledükleri emr-i şerîfim müsted'âsınca amel olunub mezbûr elçinin ber vech-
i isti'câl ol cânibe îsâli bâbında bezl-i maktûr etdüğünüz i'lâm eylemişsiz. Ol
husûsta iş'âr olunan her ne ise ma'lûm olub buyurdum ki, vardukda min ba'd dahi
vâkı' olan hıdemâtda Âsitâne'i devlet penâhıma olan ubûdiyyet ve ihlâsınız
mukteâsınca sarf-ı kudret eyleyüb vâkıf ve muttali' olduğunuz ahbâr-ı sahîhayı
südde-i sa'âdetime i'lâm etmekten hâlî olmayasız.

۱۱۷۷
 حرم و سایر کفایتی که در آنجا که لیسانه و معارفه مکتوبه کوندر فرزند ارشدین
 الجنبه و درگاه معلوم چو آنکه در الجنبه جابجی ابراز ایلد و کارین ادر شریف مستدما بنده
 اولنبر فرور الجنبه بر وجه استعمال اوله جانیه ایصال بایسته بدله مقدور ایلد و کار اعلیٰ الجنبه
 اوله خصوصه اشارة اوله آنه بر نه ایل معلوم اولدین بویجه که واروقه فرزند اولن
 و اربع اقصه خدایت استانه و دولت بنایه اقصه عبودیت و اذله صکار مقصدا ج صرف قدره المیسر
 و ارفع و معلوم اولد و غلر اقبصار صمدی و مد و سعادت اعلیٰ املده خایه اولیبه است

MHM 14.c.2

França elçisi arz-ı hâl gönderüb Françalı Marsilya'dan Barça reis gemisiyle Ağriboz ve İnebahtı ve Angeli kasır ve Mora vilâyetinden ufak iskele kalın üzümü ve mazı ve palamut almak için icâzet taleb etmeğin üzüm ve palamud ve mazı olmak serbest amm tereke ve sâyir memnû' olan metâ'ı verilmekten hazer eylesin.

فرانسیس پارسا ایضا عالی کوندر فرانسیم لومبارکنده بارچا
 ریس کیمیا اغریبوز و اینجهشی و اکلیم قصر فی و همده
 دلاستیت اردوق استقل فله اردوق و مازیر دلا ایل
 الود لکفر اعاظه طلبه اکتف اردوم دلا ایل و مازیر
 الود است الازامه و لید جنوعه اهل الفکر
 خند لیم

MHM 14.c.1

Galata kadısına ve subaşısına Mahrûsa-i Galata'da Frenkler kilisesinde baş papas olan Anton nâm papas sâbikan Kûdüs-ı şerîf'e irsâl olunan papaslarıyla irsâl olunmasını França elçisi i'lâm etmeğin zikr olunan papaslar gemiyle gönderilmesini emr edib buyurdum ki, Hükm-i şerîfim vardukda te'hîr etmeyüb emrim mûcebince mezkûr papas sâbikan irsâl olunan papaslarıyla ma'an Kuds-ı şerîfe irsâl olunmak için Üsküdar'a geçüresin ki ol papaslarıyla ma'an Kuds-ı şerîfe gide.

علیٰ صبر و در کمال حرم و غلبه و زکات بکین کسبه باریک با پاپاس اقصیٰ زینتین با پاپاس با بقا قدس شریفه ارسال اولدنه
 با پاپاس علم ارسال اولدنه سنه سنه و زینتین اعلیٰ لعل لکن و کز اولدنه با پاپاس بکین کز اولدنه سنه اولدنه سنه
 صلیٰ شریف و اولدنه تا غیر زینتین اعلیٰ لعل لکن و کز اولدنه با پاپاس بکین کز اولدنه سنه با پاپاس علم ارسال اولدنه
 ارسال اولدنه لکن لکن و کز اولدنه با پاپاس علم ارسال اولدنه سنه با پاپاس علم ارسال اولدنه سنه

MHM 15

França elçisi mektûb gönderüb İskenderiye iskelesinde Dubrovnik ve Sakız gemileri tahmîl olundukda França bâzergânlarından bazı bâzergânlar girüb konsolos dahl ketm ederler deyü bildirüb geminin reis ve kâtibi anın gibi bâzergânları defter idüb konsolos teslim etmek için hükm-i şerîf ricâ eylemeğin Fransa konsolosu hak alıgeldüğü Françaya müte'allik Frengistan bâzergânların vech-i mezkûr üzere defter idüb konsolosa verüb hakkların zâyî' etmeyeler deyü İskenderiye Beğine ve kadısına hükm-i şerîf buyuruldu.

اولی الامر ایسریکنون کونذرو لیکنکندریه لیسرکیمتیه توروسکی
 و سن تفریکندریه صمدیه و لندریه اولیک مازرکامارده
 لفتن مازرکامارکوردور فرانسوس قهر کیمل اندر لیر و لو
 بلرور کسرا رتیه لکه تیا لیکر کین مازرکامار کوندر لید و قونوم
 کیر لعدرا لکون کتیرن زیا ایبکیه اولیک فرانسوس حق ایسکود
 اولیک مایسقلق اولیکسان مازرکامار کسیر و چهر کور اوزر
 دیر لیرور فرانسوس و اورون صغار مایسقلق اولیک لیرور لکندرم
 ککه و قانقند خ کیرس سوزلا

MHM 15

França elçisi arzuhâl gönderüb Mısır İskenderiye'sinde França konsolosu olan Hristo Fora nâm Françaluya konsolosluğuna müte'allik husûslar için sâbıkâ emr-i şerîf idi emr karadan gönderülüb bi'l-fi'l varub vâsıl olmamış hâliyâ konsolosun adam gelüb haber verdi deyü tekrâr bir sûretin dahi taleb etmeğın yerinden bulunub tekrâr bir sûreti dahi aynı ile yazılıb verilmek buyruldu.

Yevmü'l-hamîs fi 27 Ca sene 979.

زاریه ایلیس کوش حال کونورده بهر اسکندرینغه فرایجه قونلوس
 فرستو قونرو باع فرایجه کوبه قونلو کشفه تسلیوه قصودله کجفت
 سابقا امر شریف و بر لختی لیدن امر قونرو کوندر لید
 بانفعه وارده اولقد اولتاقن حالیا قونلو کونلوق
 کلمه قونرو و دیو کونر ار بر صدور شرف و ارف طلبه کونر
 یزنده کونلوق کونر بر صدور یه اولتاقن ایلم نازلس
 و بر لختی سدر لرس

برید
 بنده
 ماس

MHM 16

Ali Çavuş'a yazıldı.

Fî 5 Ramazan sene 979.

Kıbrıs Beylerbeyisine hüküm ki,

Südde-i sa'âdetime mektûb gönderüb Mağosa Kal'asının tamiri lâzım olan yerleri dahi muhâsarada yıkılan kal'aların mukayyed ta'mîr mukayyed ta'mîre karîb olub ve gerçi firunları tedârik olunub an karîb ihtimâma erişmek üzere olduğu ve ol cânibe gelen Françalı'nun üç kıt'a parçası Cezîre'nin mühimmâtına istihdâm olduğun bildirmişsin ol bâbda her ne demiş isen ma'lûm-ı şerîfim olmuştur. İmdi Mağosa kal'asının eğer kuleleri ve eğer divarı ve eğer mazgal delikleri ve bi'l-cümle termîm ve te'mîre muhtâc olan yerlerini metânet üzere binâ edüb ale't-ta'cîl itmâma erişdürmek emr edüb buyurdum ki, vardukda bizzat mukayyed olub kal'a-i mezbûrenin hîn-i muhârebede yıkılan yerlerini eğer kuleleridir ve eğer divarlarıdır ve eğer mazgal delikleridir ve bi'l-cümle ta'mîr ve termîme muhtâc olan yerlerini külliyyen kemâl-i münâsib üzere ta'mîr ve termîm etdirüb mazgal deliklerin açub topların vesâyir yât u yarakların yerlerinde vaz' edüb barut ve yuvarlak ve sâyir mühimmât ne ise tedârük eyleyüb ve cezîrenin lâzım olan zahîresi öte yakadan taşdıub ve öte yakada olan asâkir-i mansûreyi cezireye geçirüb eğer kal'anın ve eğer cezîrenin mühimmât ve levâzımını tedârik edüb bir husûsda kusûr ve noksân kalmayub da ber kemâl-i metânet ve hasâret üzere itmâma erişüb bir husûsda kusûru kalmaduktan sonra zikr olunan parçalar Tuzcu ibtidâ yapağıyı ibtidâ akçe ile alıverüb dahi icâzet veresiz ammâ bu bâbda mukayyed olup eğer cezîrenin muhâfazası husûsunda ve eğer kal'anın istihkâmı ve yât u yarağı ve sâyir levâzımını bâbında bir nesne kusûr komayub müretteb ve mükemmel cümle levâzımını tedârik eylesin ki zikr olunan parçalar küffâra gitdikleri takdirce ..... olmayalar hüsûs-ı mezbûr mühimmât-ı umûrdandır hüsn-i tedârikle ziyâde ihtimâm eylesin.

۱۰۷۹
تاریخ
۱۳۰۲

درین کتاب بینه حکم کوسح حاکم که مکتوب کونند و بدین مآخویم قلم سبز مخرج با نفع لصفه اولی و فی مخرج و بقلوه قلم که سنی
تیم و نفع نین
زین لدرت دگره زواریه مدار که لدرت عم زین اقامه زیر مکر لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت
زین لدرت
لدرت
تا لدرت
بقا لدرت
لدرت
و سایر مهمان نه مدار که بطوریت و بویا شکر نانه انصاف فیه لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت
و بویا بکوردین از قلم سبز و کور فیه نه لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت
لدرت
البر و بویا و لقی لغات دین لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت
بایع بر نده لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت
بفریز درین لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت لدرت

MHM 19

Franca pâdişâhına nâme-i hümâyûn yazıla ki,

Sevâlif-i eyyâm ve sevâbık-ı a'vâmdan Âsitân-ı muhallidü'l-ikbâl ve müşeyyidü'l-ikbâlimiz cânibi ile mü'ekked ve müşeyyed olan kemâl-i muhabbet ve ihlâs-ı behcet-mazmûn irsâl ve îsâl olunmuş imdi evkât ve etyab sâ'atde izz-i huzûr-ı lâmi'u'l-hubûrumuz cânibine şeref-vusûl bulub Malatiste nâm esîrin halâsı bâbında vâki' olan dostluğa lâyıq ve sezâvâr olan husûslarda işâret ve inbâ olunan her ne ise pâye-i serîr-i âlem masîr-i hüsvânemize arz ve ta'rîz olunub mufassalan ma'lûm-ı âlem erâmiz oldu eyle olsa zikr olunan esîr istid'â ve iltimâsınız mûcebince halâs kılınub atabe-i aliyye-i âlem-penâh-ı himmetimizde risâlet hizmetinde olan âdeminize teslîm olunmuşdur gerekdir ki cenâb-ı adâlet-bânîmiz cânibi ile samîmî vâki' olan muvâlât ve musâfât muktezâsınca mâbeynimde vukû' bulan şerâyit-i ahd ve mîsâkın ri'âyet ve sıyâneti husûslarında envâ'-ı mesâ'î-i cemîle zuhûra getirülüb ahbâr-ı hüceste âsârıyla ahvâl-ı behçet âyâtınız Âsitân-ı devlet âşiyânımız cânibine i'lâm ve iş'âr olunmakdan hâlî olunmaya muharrik-i silsile-i musâfât-ı ezeli vâki' olduğuna iştibâh olunmaya.

فراختم با کتب هبه نام به ممالوین با زیله که سوارق رباع و سوارق اعوانده لسانه محله توقاه و مشیر جلاله
جانیب ایله نوکده و مشیر لصفه کمال محبت و احلاص بی بیعت مضمونه ارسله و ایهال اولمخ اعلی اوقات
و اطمین ساعاته مخ مقصور الراج الحبور غیر جائید شرق و صول بولوب ملائسه نام اسیرکه ملاصی بایسته
و ارفع ادله و مستطنه هو مستلغه لایق و سز اولر اولده هه صوره اشارت و ایتبار اولناه هه نه لیه
بایه یسریر عالم مصیر و انمخ عرض و توتیر اولنوب مفضل اولوم عالم اولر اولدین ایله اولمخ و کرا اولناه
اسیر لمانه عالمه و التماس کونوجینی خلاص و کنوب عتیه به علی به عالمینا همزه رسالت هه مشخ اولده
اولمخ قلم اولمخ در کدر که جناب جلالت ما نر جانین ایله صمیمی و ارفع اولده سوارق و مصافات
مضمانم ما یستخ و قوع بولده سز ایط عهد و مشافه رعایت و صبات هه صوره تیخ اولمخ مساجی جمیله
لهو کتور لوب ایهار حجه انا بیله احوال بیعت ایا کتور لمانه هه کولت لمانه غیر جائیه اولمخ و اسعار
اولمخه حالی اولمخه مخ کلسله به مصافات اولمخ و ارفع اولده و غه ارشیا هه اولمخه

MHM 19

França pâdişâhına nâme-i hümâyûn yazıla ki,

Kadîmü'l-eyyâmdan Âsitân-ı gerdûn-ı iktidârımız cânibine olan vüfûr ihlâs ve fart ihtisâsınız muktezâsınca adüvv-i gîne cûy câniblerine mazarrat erişdirüb vilâyet ve memleketlerin gâret ve hasâreti bâbında dakîka fevt olunmayub mahall-i iktizâsına göre vakti ve mevsimi geldikte te'hîr ve ârâm aslâ münâsib ve evlâ görülmeyüb her ne tarîkiyle fırsat el verürse a'dâ-yı hâksârdan intikâm alınması husûslarında envâ'-ı cidd ve ikdâm esnâf-ı sa'y ve ihtimâmınız dirîğ olunmayub üzerlerine hücum olunub murâd üzere haklarından gelinmek kâbil ve âsân olduğunu ve kadîmden olıgeldiği üzre yarar kapudânımızla Talum câniblerini Haziran evâilinde ikiyüz kıt'a kadırğa götürülüb ve mâdâmki memâlik-i adüviyye mazarrat kasdına teveccüh ve hücumdan fâriğ olmayasız her yıl iki yüz kıt'a kadırğa irsâl olunub mu'âvenet ve muzâheret olunmak ve onun gibi İspanya ve Talya vilâyetlerinin feth ve teshîri bâbında bezl mâ hüve'l-makrûr kılınub inâyet-i hazret-i bârî kılınub vilâyet ve memleketlerinden fethi müyesser olan yerlere bu cânibden dahl ve ta'arruz olunmamak husûsunu Âsitâne-i sa'âdet-me'âbımıza risâlet hizmetinde olan âdeminize iş'âr eyledüğünüzü i'lâm eyledi bu bâbda her ne ki takrîr eylediyse alâ sebebi't-tafsîl pâye-i serîr-i sa'âdet-masîr-i hüsrevânemize arz olunub alem-i şerîf âlem-i ârâmiz muhît ve şâmil olmuşdur imdi câdde-i sadâkat ve ihlâsında sâbit-i kadem olanlar birbirine mu'âvenet ve müzâheret etmek âdet-i hasene idüğüne iştibâh bu kadar ile olsa re'y-i isâbet-pezîr ve hüsn-i tedârik ve tedebbürünüz mücebince a'dânuz câniblerine hareket ve hücum mukarrer oldukda eğer kadırğa irsâli iledür ve eğer âhar tarih iledür kadîmden olıgeldüğü üzre bâb-ı mu'âvenetde dakida fevt olunmayub iltimâsunuz hayyiz-i kabûlet vâki' olduğuna tedevvür etmeyesüz ve lâkin südde-i sâ'âdetimizden ol diyâr iki bin milden ziyâde ba'îd yerler olmağın donanma-yı hümâyûnumuz ne kadar mükemmel gönderildiği takdirce ol kadar derya geçmekle ânda vardukda eğer gemilerin kalkanı ve eğer sâyir mühimmât-ı asâkir yeniden tedârik muhtâc idüğüne mahall-i iştibâh değildir eyle olsa nâme-i hümâyûn-ı sa'âdet makrûnumuza vusûl bulucak anun gibi düşmanlarınızın vilâyet ve memleketlerine kasd-ı mazarrat için hareket ve hücum ne zamânda olacağını Âsitâne-i devlet-penâhımıza i'lâm eyledüğünüzde kadîmü'l-eyyâmdan bârgâh-ı gerdûn-ı iktidârımız tarafına

قولی باشد شایسته نام بر ماهیوه باز که قیوم الایمانه است که در لفظه از غی جانبیه اولاده و نور اخص
 در قوط اختصا مکار مقصداست عدوی کینه جوئی جایزیه معرفت از بر شرف و ولایت و مملکت است غارت
 و صارت با این و قیقه قوت و ولیمون فی انفسا کور و قتی و موسی کلک کن تا غیر در ارج اصل و مکن و در اول
 کور لم یون هر نه طایفه فرصت اله و بر در که اعدای خاص رفته انفسا الیمسی عضو صارت انوار عبد و اقرام
 و اصناف سی و از منما کور و تی و ولیمون از ورز ریه هیچ اولون و اولون درین صفات ده کلک کن قاید و راسه
 اولد و خیر و قدیمه اولد و کلک و یک اولون ای رقبه و از غزله طلوع جایزیه حریر لاله اولد و کلک کن ای نور
 قطعه قاور غه کور تر یون و ما و لاج که ممالک عدوی معرفت فصد نه توجه و هیچ صده فارغ اولد و کلک کن ای نور
 قطعه قدر خه از راه اولون معافیت و منط اهرت اولون که ای لسانیه و تالیه و لایه است فیه و تسخیری
 با این بدل ماهی و لطف و در قیغه غایت قهرت باری باری و تنبیه و ولایت و مملکت نه فیه قیغه اولده
 ارج بر جانیه و قهر و قوت اولون لسانیه بر صارت مایع رسالت خدشت از قهر او مکار و اشعار اولد و کلک
 از علاج اولدی بویا این هر نه که بقدر اولدیم علی سیر النقیس با این بر سر مساوت مصیر حکم و از غز
 عقی اولد و بقدر علی شریف عالم از فریض و شاعر اولد و کلک کن ای جاؤ و عدالت و احلاصت ثابت فرغ اولد
 بر این معافیت و منط اهرت لیمت عازن حنه و ای و کلک کن لسانیه بقدر اولد اولد و کلک کن ای صابت بیز و حسن
 مدار که و تدبیر کوز موحنی از غز کوز جایزیه حرکت و هیچ منور اولد کن اگر قاور غه از راه اولد و کلک کن ای
 طریق اولد و قدیمه اولد و کلک و یک اولون با این حد معاشرت و قیقه قوت اولون ای لسانیه کوز خیر قبول
 ولقی اولد و غنه تر قور لعیسز و کلک کن به معاشرت اولد و بار که یک میلده ذیلی بعید بر لرا و طاعت
 و و نایم دی ماهی و غیره کلک و در تب کور لرد که تقدیر چه اولد و در و یا کلک کن آنج و در وقت اگر کلک کن
 قلغایه و اگر ای مهمات عا که یکیده نه از که حجاج لید و کلک کن شتابه و کلک کن اولد اولد نام و ماهیوه مساوت
 مع و غز و هوله بولجاق لنگه کی و شمشیر با که ولایت و مملکت نه فصد معرفت لکجه حرکت و هیچ نه زمانت
 اولد و جعفر لسانیه و ولت بیامر از علاج اولد و کلک کن قیوم الایمانه بارگاه کور و لفظه از غی طرفه

MHM 19

Yevmü'l-isneyn

Fî 4 Saferü'l-muzaffer sene 980

Dîvân-ı âlî kâtiblerinden muhib Çelebi'ye verildi nâme üzerine geçirmek için fî 4 S sene 980.

França pâdişâhına yazılacak nâme-i şerîfdir.

Dergâh-ı âlem-penâh ve bârgâh-ı sa'âdet-destgâhımızda ber vech-i risâlet hidmetinde olan Afes Peskofeli Françeşko nâm mu'teber âdeminiz Âsitân-ı ma'delet-âşiyânımıza gelüb kendüye mehâbetiniz vârid olub Rim papanın karındaşı oğlu olan kardinal dimekle ma'rûf elçilik nâmıyla beş yüz nefer atlu ile ol cânibe vusûl bulub mâbeyninde müekked ve müşeyyed olan dostluk bünyâdının inhidâmı husûslarında bezl mâ hüve'l-makdûr kılınmak teklîf olunub ol bâbda envâ'-ı sa'y ve ihtimâm eyledükde cânibinin dostluğuna münâsib olan ne ise anunla amel olunur hilâfına cevâz gösterilmek lâyük değıldir deyü cevâb verilmeğın kezâlik Beç kralına varub Papa ve İspanya ile yekdil ve yekcihet olub memâlik-i mahmiyye-i İslâmiyye'nin gâret ve hasâretine müte'allik ahvâli i'lâm eyledikde anlar dahi Alman beyleri bu ittifakda bile olurlarsa deyü nev'an cevâz sûretini götürmeğın elçi Alman beylerine varub şöyle ki siz dahi ittifakda ittihâdda olmayasız vilâyet ve memleketiniz harâbe müşrif olmak mukarrerdir zirâ asâkir-i müslimîn ve cünûd-ı muvahhidîn hareket edüb üzerinize gelmek muhakkakdur hemân tedârikünüz üzre görmek ..... olası deyü fetne ve fesâda tergîb ve tahrîk eyledikde zikr olunan beyler ile mâbeyniniz halâs üzre olmağın ana binâen âdeminüz varub mezkûr elçinin kelimâtına i'timâd ve i'tikâd câiz değıldür deyü nasîhat eyleyüb kendü hallerinde olmalarına tenbîh ve te'kîd edüb cenâb-ı cehâlet meâbımız tarafından ve beylerbeyler ve beyler ve sâyir asâkir-i mansûrem halkından memleket ve diyârlarına kasd-ı mazarrat olmayacağına va'dler edüb Alaman beyleri bu cevâniblerden tamâmın teskîn tahsîl eyledüklerini ve dâimâ papa ve İspanya ve Venediklü ikdâm ve ihtimâm üzre olub Beç kralını ve zikr olunan Alaman beylerini kendü câniblerine meyl etdirmek bâbında envâ'-ı sa'y ve küşşleri zuhûra geldiğini bunlardan mâ'adâ mâbeyninde vâkı' olan muhabbet ve mevêddete lâyük ve sezâvar olan ne ise alâ vechi'l-kemâl

MHM 21/196

França pâdişâhına nâme-i hümâyûn yazıla ki,

Hâliyâ atabe-i aliyye-i âlem-penâh ve südde-i seniyye-i sa'âdet destgâhımdaki melce'i selâtîn-i cihân ve melâz havâkini devrândır nâme-i behcet mazmûnunuz vârid olub fehvâyı meserret efzâsında sevâlif-i eyyâm ve sevâbık-ı a'vâmdan Âsitân-ı muhalledü'l-ikbâl ve müşeyyedü'l-iclâlimiz cânibeyn ile mü'ekked ve mümted olan kemâl-i muhabbet ve ihlâs-ı sâbıkâ ve vufûr-ı meveddet ve ihtisâs-ı lâyikanız muktezâsınca mâbeyninde vukû' bulan dostluğun izdiyâdı husûsuna müte'allik ve mahsûs olan ba'zı mühimmât ve mesâlihın itmâmı bâbında arz ve i'lâm etmek için âsitân-ı devlet âşiyânımızda hizmet-i risâletde iken ol cânibe teveccüh eyleyen Akş Piskoli te'âliz beyiyle koşulub gönderilen Hermeli nâm yarar ve mu'temedun aleyh beginüz her ne takrîr ve i'lâm eylemiş ise kendü sürünüz gibi i'timâd olına ve nâme-i musâdat meşhûmunuzda iş'âr ve beyân olunan husûslar ne ise alâ vechi't-tafsîl pâye-i serîr-i sa'âdet-masîr-i hüsrevânemize arz olunub ilm-i şerîf-i âlem-şumûl-ı pâdişâhânemiz muhît ve şâmil olmuşdur imdi kadîmü'l-eyyâmdan mâ-beyninde olan rişte-i muhabbet ve dostı munkatı' olmayub mâdâm ki şerâyit-i musâfât-ı ezeli kemâkân ri'âyet ve sıyânet olına bu taraftan dahi ri'âyet ve himâyet olınmak husûslarında envâ'-ı mesâ'î-i cemîle zuhûra getirülüb nakz-ı ahd ve mîsaka mûcib ve bâdî olan evzâ' ve etvârın sudûr ve burûzuna rızâ gösterilmek zimmet-i aliyye-i selâtini haşmet ebniye cümle vâcibât ve akdem-i mühimmâtdan alıgelmişdir gerekdir ki nâme-i sâmi meserret-mazmûn ve sahîfe-i kirâmı mekremet makrûnımız vusûl buldukda iki canun dostluğuna münâsib ve evlâ ne ise onunla amel itdirmek bâbında cer ve ikdâm ve hüsn-i ihtimâmunuz zuhûra getirüle ki sebeb-i temhîr-i esâs-ı muhâlasat ve bâ'is-i tecdîd-i musâdat itdüğüne iştibâh olınmaya ve dâyimâ ol cevânib ahvâliyle mülâkatınız haberini i'lâmdan hâlî olunmaya.

حرکت با و شاهی نه نام به علامه باز که عالمی اعتبار علی به عالیه و مدت بسنه بسازن و کفایتی که بجای
 سلطنتی جهته و مدار وصول قیصر و پادشاهیه به حاجت مضمون کردار و اولون فخری مسرت از در است
 سولف رباع و سولین اعولنده کسره خلد او قبایل و قتل اولو صلاطین جانی لیله نو کد و قلمه او لونه کمال حجت
 در حل رض سابقه و نور موزن و اختصاص لایقه کوز مضمون سبج ما پیش و نوع اولانه و سلف ازی و یابی
 ضروره متعلق و مخصوص اولده لقبی امانت و مصالحک انعامی باینح عرض و اعلام لکن لیکه لسه ده دولتی
 لشا غیر ف خدمت رسالتی لکن اوله جانیه لویه ابلیه لقتی بقویه قالی کبلیه فوشلوری کوز در اولانه حوضی نام
 بر ابر و معتمد علی بگوزر مهره فویه و اعلام لیش لیه کند و سوز عزیز لعمی اولونه و نام به بصا وقت
 مشو کوز اشعار و بیانه اولونه حضور صارت لیه علی وجه التفسیر باید به سر بر سوزت مصید صر و ارتعز عرض
 اولونیز علم ترتیف عام عمول پادشاه تا غز خط و زنت در اولمد در امین قبیح لایه باینده مابین اولونه رشته به
 حجت و عروسی منقطع لولما یونیک بکنه شرایطه مصافق تالار لیک کما که دعایت و ماینده اولونه بو طرفه
 و لقی رعایت و حیاتی لولنقی حضور عدوت اولون و ساعی جمله ظهور کوز بلوری نقی عهد و بیانه حوضی و یابی
 اولونه لوضاع و اطوار که صدور و برورته رفقا کو مستطیع فونه علی یسلطین قشمت لیلیه جمله و اجبات
 و اذع هماده اولیکم تر کر کز که نام به سانی مدت مضوده و صحیفه یر کرامی مکرین معروغتر و هو اولونف
 ایکه جایز و کشفه منین و اوله تدلیه اولونه علم لدر کسک باینح جود و اذع وصف لیلیه کوز ظهور کوز بلور
 سبب غمیل اساس مخالف و باعنی کج بر مصا وقت لیلیه کسکه لیشیه اولونمه و ولای اوله حوانین احوال لیلیه
 مدار حکم حجتین اعلام فیه قایل اولونمه

T.C. BASKAK

فایله زخمیند علی
 و نگاه صلح اولونده
 بدین عارض نقی صهاره اولون
 صهاره نکلیت اولون اولون
 در صورت اولون اولون
 بیرون
 کوز بلور
 کوز بلور
 کوز بلور
 کوز بلور
 کوز بلور
 کوز بلور

MHM 22/119

Franca pâdişâhının karıdaşı olub vilâyet-i Leh krallığı inâyet olunan hazîk krala nâme-i hümayûn yazıla ki atebe-i aliyye-i âlem-penâh ve südde-i seniyye-i sa'âdet-destgâhımıza ki melce-i selâtîn-i cem cân ve melâz-ı havâkîni sitâde sipâhdır kadîmden sadâkat ve ihlâsla dostluk üzre olan karındaşunuz Franca pâdişâhının mu'teber ve mu'temedün aleyh elçileri geldükde Âsitân-ı devlet-âşiyânımız kibeline ızhâr-ı ubûdiyye ve istikâmet idenlerden vilâyet-i Leh kralı mürd olduğu iş'âr olunub vilâyet-i mezkûreye kral olmağa münâsib ve evlâ kimesne olmağın sizi kral nasb etmek bâbında istid'â ve temennâ eyledüğün dahi takrîr eylemiş idi sevâlif-i eyyâm ve sevâbık-ı a'vâmdan Âsitân-ı sa'âdet-destgâhımız cânibine müşârun-ileyh karındaşınız ve siz kemâl-i sadâkat ve ihlâs ve vakar-ı istikâmet ve ihtisâsla ızhâr-ı mahlasat ve musâdakat idegeldüğünüz ecilden mûmâ-ileyh karındaşınızın ol bâbda olan temennâ ve istid'âsı hayyiz-i kabûlde vâkı' olub vilâyet-i Leh dahi memâlik-i mahmiyye-i hüsrevânemiz civârında vâkı' olunmak ale'd-devâm kâhire-i mülûkânemiz ile masûn ve mahfûz ve ümerâyı ve a'yânı vesâyir ehâlisi sâye-i sa'âdet ve kenef-i himâyetimizde âsûde hâl ve müreffehül-bâi ola gelmeğın anlar dahi südde-i sa'âdetimiz tarafına kağıdlarını gönderüb kralları mürd olub krallığa münâsib ve lâyıık kimesne tedârîki bâbında fermân-ı hümayûnumuzun sudûr ve burûzuna mutarakkıb ve mütevakkıf olduklarını i'lâm eyledükleri bâ'isinden hükm-i şerîf vâcibül-iz'ânımız irsâl olunub sizi krallığa kabûl etmek tenbîh olundukda emr-i şerîfimize itâ'at ve ınkıyâd gösterüb sene dokuz yüz seksen bir Muharremü'l-harâm ayının evâsıtında südde-i sa'âdetimize tekrâr kağıdlarını gönderüb sizi krallığa kabûl eyledüklerini ve etrâf ve civârında olan krallar sevdâ-yı hamları sebebi ile her biri oğullarını kral etmek arzusun eyleyüb asâkir cem'ine vesâyir efkâr-ı fâsideye meşgûl ve ol bâbda envâ'-ı ikdâm ve ihtimâmları masrûf ve mebzûl olduğunu bildirdüklerini yeri göği halk eden hazret-i perverdekâr bî-zevâl celle zikruhûnun uluvv-ı inâyet bî-gâyetleri mukârenetiyle sizi ol diyâra kral nasb ve ta'yîn eyledük tedârîğınız görüb ol cânibe mülâkî olunca mazarrat-ı a'dâdan vilâyet-i mesfûre hıfz u hirâset olunmak için bir taraftan deşt-i Kıpçak ve Düzyirler Hânı cenâb-ı imâret me'âb-ı eyâlet-nussâb-ı devletgirây dâmet ma'âliyhû asâkir-i tatar ziyâ refâtla hazır olmak tenbîh olunub ol bâbda nâme-i hümayûnumuz irsâl olunub ve bir taraftan dahi ümerâ-i zevi'l-ihtirâmımız asâkir-i İslâm-ı nusret fercâmle müheyâyâ ve âmâde olub ol diyâra nâzçır olmak buyurulmuşdur inşaallâhü e'az mazarrat-ı a'dânın def' ve ref'i husûslarında bâb-ı ihtimâmda dakîka fevt olunmamışdır ol cevânibde vâkı' olan

فرزانه باوشت این کنیز قندارش را ولوب و لذتیه لبه قراللقی عنایت اوتناه فریق قراله نام به مایونه
 مازله که عینه به علیه عالمیاه و سه به سنی به سارت و سکا بمنج که علیا به سلاطین جم جاه و علقه فروق لاقین
 سنا به سپاه و در مدینه صداقت و اخلاص و وسایق اوزن اوزنه قندارش فریق فریق بارش این
 معتبر و معتبر علیه انجاری کلد و کلد لمانه و ولت لمانه قریله اظهار عبودیت و استقامت ابر برافه
 ولوبتیه لبه قراله فروق اولد و حج اشعار اولغیر و درین فکر به قراله اولغه منین و اولی مکتبه
 اولمانتیه سیری قراله نصب اعظم باینج رسد عا و عا ابلدی و کن فی تفریق لمانه ابرین سولاق ایام
 و سولاق احوافه لمانه سارت و سکا بمنج جانیه مازله قندارش و سیر کجه صداقت و اخلاص
 و وفار استقامت و اخلاص اظهار فاضل و مصروفیت ابر کلد و کلد اولغه مدعی لبه قندارش کله
 اولیا به اوزنه عا و رسد عا به غیر قبول و ولق اولوب ولوبتیه لبه ولق ای کله جمیع به صر و انفر
 خوارت و ولق اولغیر علی اللولع قح فاهن به ملک عا فرایله مصونه و محفوظ دل اولی و ارجانی
 و سیرا ای بی سایه به سارت و کشف جمایت صوف حاله و فرولباله اولکیمایان لمانه و ابر
 سارت فریق عا غدا این کونین قرالای فروق اولوب قراللق منین وللق مکتبه مدار کجه
 باینج فنامه مایه نگره صدور و پروژنه مترقی و متوقف اولد و قاتن اعلا لبلدی و کله
 باعنه کله شرف و ارجب اللاد و عا فرایله اولغیر سیری قراللق قبوله اعظم بتبع اولد و ولق
 زمر شریف اطاعت و انقیاد و کسرت و ستم طوق تویز سکا به بر قوج اولم لمانه اول سلطان سکا به
 سمانه کله عا غدا این کونین سیری قراللق قبوله لبلدی و کله و اطراق و جویش اولاده
 قراله و اولی خاندان سیرا ابر ابرین اولغلان قراله لمانه از روسن ابلدی عا کله
 دسیر افکار فاسد به مشغول اولوب بیخ اولد و اندم و ارمها مادی مصروف و معذول اولد و غمش
 بلدی و دکاهنخ نیری و کوهی خلق ابدیه عفت به پور و کار به زواله جبر قوه نانی
 علو عنایت به غایتی معارضت سیری اوله و ابر قراله نصب و تقسیم لبلدی که مدار کله

mühimmât ve mesâlih tedârik olunub ol semtden memleketi mezbûreye murûrda usret ve toğrı Âsitân-ı devlet-i Âsitânemiz cânibine teveccüh itdirile deyü mûmâ-ileyh karındaşınıza nâme-i hümayûn gönderilmiştir senin dahi işbu nâme-i behçet-furuğumuz vusûl oldukda gerekdir ki, ol cevânibde tedâriki mühim ve lâzım olan husûsı ve mesâlihünüzün itmâmı bâbında evnâ'-ı mesâ'î-i cemîlenüz zuhûra getirüb vâkı'an ol tarafdán vilâyet-i Moskaryaya ubûr ve murûr dâire-i imkânda değil ise südde-i seniyye-i sa'âdet-destgâhımın cânibe teveccüh eylesesiz ki kadîmül'eyyâmdan dergâh-ı felek-medâr ve bârgâh-ı gerdûn-ı iktidârımız tarafına olan ihlâs ve ihtisâsınız müsted'âsinca vech ve münâsib görüldüğü tarîkden vülât ve krallığınıza irsâl ve îsâlde sa'y-ı mevfür ve ciddi nâ-mahsûr vücûda getirile hemen te'hîr-i karârım münâsib görülmeyüb bâb-ı müsâra'at ve isti'câlde dakîka fevt olunmaya.

كوردین اوله جانہ ملاقات اولنجی موقت اعدا و تہ ولائیت مسعودی حفظ و جلازلت اولنماق ایچین
 بر طرفتہ و شت قیماق و وزیر خانی جناب لاریت ماب اہالیہ نصایب دولت کرلی و لغت معانیہ
 عکرتانار صبار غنارلم خاغر اولماق نتیج اولنجی اولوب بچ نادیمایون غرار سالی لولنجی بر طرفتہ
 و فی اولر ای قوی للاحتراف عا کر اسلام نفرت قزاقلہ ہمایا و افغان لولنجی اولہ عیار
 ناظر اولماق سوریلشدیرانہ سواران للاحتراف اعدا و تہ و قی و قی قصور صانع باین انجام
 وقتہ قوت لولنجی شدیر اولہ جو اینس و لایق اولدہ ہمت و مصالحتہ تدرک لولنجی اولہ متحدہ مملکت
 دربورہ چور و عدوت لیب طوغری لہناتہ دولت ایشانیز جانہ توجہ اترلہ و یوموس ایلہ
 قزاقلار سکر نادیمایونہ کوردین شدیر سنی و فی لہنایون نادیمایون قزاق و تہ و وصول لولنجی کر لکر
 اولہ جو اینس تدرک ہم ولازم اولدہ حضور و مصالحتہ کونکرہ اغان باینس انوار معنی عملیہ کونر
 طہر کونر و لایق اولہ طرفتہ ولائیت مسعودیہ عبور و مرور لولنجی ایشانیز و کمال لیب
 سنیہ ہمت و سعادت و سکنا ہم جانہ توجہ ایلہ شدیر قیام لولنجی اولدہ و رکابہ فلک صبار و بارگاہ کوردہ
 لوقدر ای طرفتہ اولدہ اہلالی و اہتفا کونر مسعودیہ و جہ و شت کوردہ و کوردہ طرفتہ ولائیت
 و قزاقلار ارسل و ارسالیہ سنی و قزاقلار حضور و جہ و کونر لیب ہمایا تا قزاقلار و ارسالیہ
 کوردین سنیہ ہمت و سعادت و سکنا ہم جانہ توجہ ایلہ شدیر قیام لولنجی اولدہ و رکابہ فلک صبار و بارگاہ کوردہ

MHM 22/243

França pâdişâhına nâme-i hümayûn yazıla ki,

Bundan akdem Âsitân-ı aliyye-i devlet-medâr ve südde-i seniyye-i kerdûn-ı iktidârımıza ki melâz-ı selâtîn-i âlem mikdâr ve melce-i havâkîn-i namdârdır irsâl ve îsâl olunan mu'teber ve mu'temedün aleyh elçinüz Murâd Engüzi takrîr eyledikte atebe-i âlem-penâhımız cânibine sadâket ve ihlâs üzre olan vilâyet-i Leh kralı mürd olub vilâyet-i mezbûre krallığına lâyıık ve münâsib kimesneler olmadığı ve karındaşınız sevâlif-i eyyâm ve sevâbık-ı a'vâmdan Âsitân-ı muhalledü'l-ikbâl ve müşeyyedü'l-iclâlimize ızhâr-ı muvâlât ve musâfât edenlerden olduğı iş'âr edüb vilâyet-i mezbûreye kral nasb ve ta'yîn olunması husûsunda istid'â-yı inâyet eylemişidi eyle olsa vilâyet-i mezbûre memâlik-i mahrûse-i hüsrevânemiz civârında vâkı' olub kadîmü'l-eyyâmdan kuvvet-i kâhire-i pâdişâhânemizle masûn ve mahrûs ve begleri ve a'yânı vesâyir ahâlîsi zıll-u zalîl-i himâyetimizde olub mazarrat-ı a'dâdan mahfûz ve me'mûn olıgelmiş olmağın zikr olunan kralları mürd oldukda begleri ve cümle a'yânı Âsitân-ı devlet âşiyânımıza mektûblarını gönderüb vilâyet ve memleketlerine kral nasb olunmak husûsunda fermân-ı celîlü'l-kadrimizin sudûr ve zuhûrına mütevakkıf ve müterakkıb olduklarını i'lâm eyleyüb ol bâbda icâzet-i hümayûnumuz recâ eylediklerinde içlerinden biri kral olmağa kâyil değil ise müşârun-ileyh karındaşunuz vilâyet-i Leh'e kral nasb olunmak evlâ ve ensab görölüb ve nasb ve kabûlu husûsu ve kemâl-i ta'zîm ve ikrâmı bâbında lâyıık ve münâsib olanıyla amel edüb emr-i şerîfimin muhâlif vaz'-ı sudûrından gâyet intizâr ve ictinâb üzre olasıı deyü emr-i âlişânımız gönderilüb envâ'-ı tenbîh ve te'kîd olunmuş idi hattâ etrâf ve cevânıbda olan krallarun her biri oğullarını kral ta'yîn itdirmek sevdâsıyla mübâlağa asâkir cem'ine vesâyir tedbîr ve tedârike meşğûl ve envâ'-ı ikdâm ve ihtimâmlarını masrûf ve mebzûl kıldıkların ma'lûm oldukda fermân-ı hümayûnumuz mücebince kralları vilâyet-i mezbûreye dâhil olunca zarar u gezend erişdirilmemek bâbında deşt-i Kıpçak ve Düzyer Hânı cenâb-ı emâret-me'âb-ı eyâlet-i nussâb-ı devlet kirây Hân-ı devlet me'âliyeye nâme-i hümayûnumuz gönderilüb asâkir-i tatar seyyâr katar ile bu tarafında ve bir cânibinde ümerâ-i zevî'l-ihtirâmımız asâkir-i İslâm nusret-peyâmla hâzır ve âmâde olmak tenbîh olunub vilâyet-i mezbûre gereği gibi hıfz ve hîrâset itdirilmişdi hâlâ vilâyet-i Leh beglerinden dokuzyüzseksen bir Muharrem'inün evâsıtında südde-i sa'âdetimde ubûdiyyet-nâmeleri gelüb müşârun-ileyh karındaşınız emr-i şerîfimiz üzre vilâyet-i Leh'e kral nasb olunmak recâ ve istid'â eyledikleri ecilden hak sübhânehû ve te'âlâ hazretlerinün uluvv-i inâyet-i bî-gâyetleri mukârenetiyle

۲۹۳۸

خواجه باوشا همتا مدها بویه باز که بویته لقمه لقمه عتیبه و دولت مدبر دست بسینه بگردونه
 افتد رفت که مدبر و سلاطین عالمند از و ملجا و خوارقین نامد بر و در راه در ایضا اولاده صاحب
 و معتمد علی الجکوز خوار و کوزین تو به ایلیک عتیبه و عالمبا نمجانبه مدد وقت و اخلاص لوزن
 اولاده و دولت لید خوار و لوزین و دولتین و نوب و لقمه لقمه لایق و سنب مکذری و طرد و غی
 و قدر اشک سوانف رباع و سوانق اعولامده راسته لقمه لقمه و مشبه لاجل لوزن اظهار مولدات
 و مصافات لید بیزوه اولد و غی اشک ایلیک و دولتین و نوب به ذوال نصیب و تعینی اولیای مخصوص
 لمدعی عتایت لایلیک به ایلیک لوسم و دولتین و نوب همایک خورم به دولتین و نوب
 و لقمه اولد لوزین قیام اولد بایزه قیام قیام و باوشا همتا مدها بویه و خورس و یکاری و رعایت و سایر
 اولیای طایر طلبین همایک و مستظرف لوزین مفتوح اعدا و نه محفوظ و مامونه اولد لکاش لوزین
 فکر اولاده خورسین خور اولد قیام یکاری و جهل رعایت لقمه و دولت اشکین مکتوبه کوزین
 و دولت و مملکت لید قیام نصیب اولماق مخصوص قیام جلیب القدر ز که صدور و ظهوره متوقف
 و متوقف اولد قیامی اعلام لوزین اولد بایع اجازت همایک خورس ایلیک کاش لکچرنده بیری قیام
 اولماق قیام و کل لایم شکر الیه قیام شکر و دولت لید قیام نصیب اولماق اولد و انصب
 کوزین و نصیب و قیام مخصوص و کمال تقطیع و کراچی بایع لایق و قیام اولد لایم همایک
 لوزین قیام لایق و قیام درنده عتایت اجازت لوزین اولد لایم و لوزین و لوزین
 کوزین بایع اولد نصیب و کتب اولد لایم حتی اطراف و دولتین اولد لایم که بیری اولد لایم
 قیام نصیب لایم سوسول سلیه میانده عکرمه و سایر تیر و دوز که شفق اولد لایم و لایم
 معروف و مبذول لایم معلوم اولد قیام قیام همایک و موحنیم خورسین و دولتین و نوب به و اخس
 اولد همز و کوزین لایم بایع و شکر قیام و و وزیر حایه اولد حایه لایم
 ایالت نصیب و دولت کوزین حایه و لقمه معلوم نام همایک کوزین بایع کوزین حایه لایم

müşârun-ileyh karındaşınızı bu vech Âsitânemizde olan vufûr-ı muvâlât ve muhabbetünüz muktezâsınca vilâyet-i Leh'e kral nasb ve ta'yîn eyledik. Gerekdir ki, siz dahi mûmâ-ileyh karındaşınız ol cânibde vâkı' olan levâzım ve mühimmâtın tedârik etdirüb ol tarafından vilâyet-i Leh'e ubûr ve murûr etmeye kâbil ve mümkün değil ise atebe-i âlem-penâhımız cânibe gönderile ki kadîmden mâ-beyninde memhûr ve müşeyyed olan esâs-ı muvâlât ve musâfât muktezâsınca vech ve münâsib görüldüğü tarîkden ahsen aralarında vilâyet ve krallığına îsâl oluna ve dâyimâ ebvâb-ı mükâtebât meftûh ve meksûf dutulub ahvâl-i meserret mâlınız i'lâm ve iş'ârından hâlî olınmaya ki vürûdı sebab-i istihkâm-ı esâs-ı vedâd ve bâ'is-i üstüvâr-ı bünyân musâfât olduğuna .... olunmaya.

۱۱۸

بو طرفنده و بر جاینده امرای و ذوی للاختر امر عا کر اسلام نعتی بیامه حاضر و مال اولماق تینه
اولونون و اولونین دوتون کورگی فقط و عورتی لدر طیبی حال اولونین لیه بکارنده طغوز یوز
سکناه بر فونکر اول سطن سدی عه سعرتی عبدوتی نام لری کلمه فارلیه قندار شکر اولونون
لوزج اولونین لیه قوله نصیب اولوناق رجا لسنده عال لبلد لبلدی کارین اولنده حق سجانه
ونقادی حضرتانین علون عثمانین بی عاتیرین مقارنتیله فارلیه قندار شکرین بوجی استانه قند اولده
و فور موللون دخیلک مقتضایجه اولونین لیه قوله نصیب و تعیین لبلدی که لکر که سنز اولونین موالیله
قندار شکر که اول جانین و رفیع اولده لوزج و همانی تدر که لدر اولده اولده طافده اولونین
لیه عبور و حرور لکنه قابر و فونکر و کمال لیه عتبه و عالطینا امر جانب لندر که قریبده
ما بین مهر و مندی اولده اساس موللون و مصافان مقتضایجه وجه و منین اولده و کچر نوتده
رحن اولونده و دوتی و قوللغه ایصال اولونه و وایا بولون مکان مفتوح و مکشوف و وایا
احوال صرن ماکرا اعلام و اشارنده حال اولونیه که و رووین سبب استیحاح ایس و اولو
و باعث استولرینیاة مصافان اولده و غده لشیایه اولونیه

MHM 22/121

Tatar Hânına nâme-i hümâyûn yazıla ki bundan akdem Âsitân-ı devlet-i âşiyân-ı vedûdmân-ı adâlet ünvânımıza ki melce-i selâtîn-i âlem-mikdâr ve mence-i havâkîn-i zevî'l-iktidârdır vilâyet-i Leh begleri umûmen ubûdiyyet nâmelerini gönderüb sevâlif-i eyyâmdan südde-i sa'âdet-niyâbetimizle dostlku ve muhâlasat üzre olan krallarunun mürd olduğunu i'lâm edüb kral ihtiyâr olınca kemâkân emn ü âmâm recâ etdüklerinde kendülere nâme-i hümâyûnumuz gönderilüb krallığa içlerinden biri ve ya südde-i sa'âdetimizle dostluk üzre olanlardan biri ihtiyâr olına deyü emr u iş'âr olunub ammâ şöyle ki emrimize muhâlefet ederlerse vilâyetleri gâret ve hasâret olunmağıçün Silistre ve Niğbolu ve Akkerman ve Vidin begleri asâkirleri ile cem'iyet üzre olmak emrimiz olub ve savb-ı savâbınıza dahi bu bâbda nâme-i müstetâbımız irsâl olunub asâkir-i Tatar nusret-şi'âr ile cem'iyet üzre olub mezkûrlarun uhde-i vâfiremde muhâlefetleri sâdır olursa zikr olunan umerâ-i kirâm ile haberleşüb ittifâken memleket ve vilâyetleri gâret olınmak husûsu iş'âr olunmuş idi el-hâletü hazihi zikr olunan begler umûmen atebe-i ulyâmızac eylemeleri ile ubûdiyyet-nâmelerini gönderüb hâricden emrimize muhâlif kral ihtiyâr etmeyüb fermân-ı celîlü'l-kadrimiz muktezâsınca Âsitân-ı devlet-penâhımıza eban an ced kemâl-i sadâkat ve ihlâs üzre ızhâr-ı muhâlasât ve musâdakât üzre olan Franca pâdişâhının karındaşını hüsn-i ittifâk ve ittihâdla krallığa kabûl ve ihtiyâr eyledüklerini ve min ba'd dahi emr-i şerîfimize mugâyir vaz' u sudûrundan ictinâb edüb âdet-i kadîme üzre sizün virgünüzi verilmeyen vergisi dahi edâ etmeğe müteahhid olub kralları mülâkî olunca vilâyetlerine a'dâ tarafından mukayyed olunursa def'leri bâbında mu'âvenet olunmak husûsunu istid'â-yı inâyet edüb hatta krallık nasbında Moskov keferesinin elçilerine ve mektublarına aslâ iltifât etmedüklerinden mellâ'în gâyet bî-huzûr olub huyâl asâkirini cem' edüb Leh vilâyetine hücûm-ı habâset lüzûm kâsında olduklarını ihtimâl edüb yanınızda asâkir-i tatar seyyâr fetârun müctemi' olanına bir yarar ve nâmdâr kimesne serdâr ta'yîn olunub kefer-i Moskof'un cem'iyetleri hüsn-i tedbîrle perâkende etdirilmek husûsu recâ eylemişler. İmdi südde-i sa'âdet-niyâbetimize eğer dostluk ve eğer düşmanlık dileyenlere meftûh ve mekşûfdur husûsan bu vechile ızhâr-ı ubûdiyyet ve muhâlasat ile itâ'at ve ınkıyâd edüb ricâ-yı râfet idenlere şefkat ve merhamet fâ'ide-i kadîme-i hüsvânemizden olub vilâyetlerine Âsitâne-i sa'âdetimizde kadîmden dostluk ve itâ'at üzre olan Franca pâdişâhının karındaşı kral olmak her ne vechile evlâ ve ensab görülmegin hâlâ Leh beglerine nâme-i hümâyûnumuz gönderilüb bu şart ve ahidleri üzre sâbit-i kadem olursunuz kemâkân sulh u salâha

آثار خانانام و همایون بازم که برونه رفیع لسانه دولت آشیانه و در و ماه عدالت عنوانه که
 ملای سلطنت عالمیه اردنجا و خوارقین و ذی الاقدار و رور و ولایت لیه بکایدی عمو عبودیت نام لرین
 کوندر قریب موافق آبادیه سه سعادت بنیان نموده و دستخیز و فی الصحت ادرز اولاده ذلاله کین مرو اولاد و غیر
 ادرار ایدرین ذلاله اختیار اولدنجی کما کاه افی و امامه رجالت و کاه متع کندی نام یه مایون کوندر بر لوب
 ذلاله الحاکمته برین و بامه و سعادت نموده و دستخیز ادرز اولاد نرفته برین اختیار اولده و یولاد و ادرار
 اولون اولاد شولیک ادرز فی الحقیقت ایدر بر سه ولایت برین عارت و خارت اولدنجی ه سلمه و نیکو اولد و کما کاه
 و و و نیکو برین عکری ایدر جمعیت ادرز اوفاق ادرز اولوب و صوب موکابن و نه یو بامه نام یه
 مستطایم آرنده اولون عکری آثار نقرت شمار ایدر جمعیت ادرز اولون مذکور که عهد ادرز
 فی الصحت برین صا و اولور و کاه اولدنه ادرز کرم ایدر خیر لستون اتفاقا ملکته و ولایت برین
 عارت اولدناق عسوق ادرز اولدنجی برین الحاکمته بنده و کاه اولدنه بکدر عمو اعبت و علیان ایدر برین ایدر
 عبودیت نام لرین کوندر قریب فارجه ادرز فی الحقیقت اولد اختیار ایدرین ناهه جلیبر ادرز قریب مضایحه
 اسنه دولت بنام ایدرین ایدرین حد کما کاه صد ادرز و ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز
 اولاده ذلاله بارش ایدرین کوندر بارش حسن اتفاق و ادرز اولدنه ذلاله قبول و اختیار ایدرین
 و قریب و ادرز نقرت عاقد و وضع صد و نقرت اختیار ایدرین عارت قریب ادرز ستره
 در کوندرین و برینیه و بر کوی ذی اولد کما کاه ادرز اولوب و ذلاله اولدنجی و ذی نقرت ادرز
 طاقته نقد اولد بر سه و عاقدین بامه معا و نت اولدناق عسوق ایدرین عاقدین ایدرین عاقد
 ذلاله نصیب موسوق کوندر برین ایدرین و کما کاه ایدرین اصلد اتفاق ایدرین کما کاه ایدرین ادرز
 عاقدین بچسور اولوب عاقدین برین ایدرین له ولایت ایدرین عاقدین ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز
 اختیار ایدرین نام و عاقدین ایدرین عاقدین ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز
 سر و ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز ادرز
 ایدرین سه سعادت بنیان ادرز و دستخیز و کاه و دستخیز و ایدرین ایدرین ایدرین ایدرین

ruhsat-ı hümâyûnumuz olmuşdur deyü ol tarafın virgüsü verilmek ve sulh u salâh kemâkân ri'âyet olunmak tenbîh olunmuşdur ve vilâyet-i mezbûre mazarrat-ı a'dâdan bi'l-cümle fıkra-i kâhire-i şahânemizle masûn olıgelmişdir murâd-ı hümâyûnumuz üzre sizin tarafınızdan dahi sulh u salâhı ve kadîmi emn ü amân ri'âyet olunmak lâzım olmuşdur gerekdir ki nâme-i hümâyûn-ı sa'âdet makrûnumuz vusûl buldukda sevâlif-i eyyâm ve sevâbık-ı a'vâmdan Âsitân-ı muhalledü'l-ikbâl ve müşeyyedü'l-iclâlımızla olan vufûr-ı muhabbet ve ihlâs ve kemâl-i meveddet ve ihtisâsınız muktezâsınca vilâyet-i mezkûre taraflarına sulh u salâha muğâyir kimesneyi dahl ve tecâvüz etdirmeyüb ri'âyet-i şerâyit ahd ü mîsâka envâ'-ı mesâ'î-i cemîlenüz zuhûra getürüle ve vilâyet-i mezkûre begleriyle haberleşüb anun gibi Moskov keferesi tarafından vilâyetlerine kasd-ı mazarrat mukarrer ise ve mu'âvenet ve muzâheret lâzım olursa hâzır ve müheyyâ olan asâkir-i Tatar ziya reftar bir yarar adam serdâr ta'yîn edüb göndermekle mi olur yoksa tarîk-i âhar ile mi olur vech-i münâsib görüldüğü üzre def'i mazarratları bâbında envâ'-ı mesâ'î-i cemîlenüz vücûda getürele ve cenâb-ı celâdet-bağımız savbına olan kadîmî müvâlât ve musâfâtınız mücebince dâyimâ ecnâb-ı hüccete âsâr ile ahvâl-ı behcet-mâlınız atabe-i âlem-penâhımız kılına i'lâm ve iş'âr olunmakdan hâlî olunmaya ki sebeb-i teşeyyüd-muhâlasat ve bâ'is-i temhîd-i esâs musâdakât olduğuna iştibâh olunmaya.

مضبوط و در جمله اظهار عبودیت و خالصت علیه اطاعت و انقیاد و بدین وجهی را از آنکه اینها شغفت
 در محبت فاعل و قدیم و سر و آرزو از فزونی اولاد و ولادت است لکن اینها به معانی که گفته و مستحق
 و اطاعت او در اولاد و ذریه و آنچه بدست می آید فرزندانش قراره لواطت هر جمله او و در نسب که در مکتب
 حال علیه نگه داری تا هر چه می یونی که در بدین بوطوط و عهد در این آرزو تا بنام تمام او و در سزا که گاه صلح و صلاح
 رخصت می یونی که اولاد در اولاد طرفین و بر یکدیگر صلح و صلاح و همکاری رعایت اولاد
 بنام اولاد در ولادت و نوزاد و در اولاد با اولاد فوج قاهره شامه فرله مصونه او که یکم در
 مراد می یونی که اولاد از سزیه که طاف کرده و فی صلح و صلاح و در حق لغی و دلا که رعایت اولاد از
 اولاد در اولاد که نامه و می یونی که معادن مؤمن و مؤمن و اولاد اولاد و سواران اولاد و اولاد
 رسته فخلد لاقبانه و مستد لاد لاد لاد لاد اولاد و نور طبت و صلاح و در اولاد و اولاد و اولاد
 مفصلی و ولادت و نوزاد و طاف در صلح و صلاح و در اولاد و در اولاد رعایت شرایط
 عهد و می یونی که اولاد از سزیه که طاف کرده و در اولاد و در اولاد که در اولاد که
 مؤمن کنی طرفه و ولادت و نوزاد و در اولاد و در اولاد و در اولاد اولاد
 مافودها اولاد عا که تا در بسیار رفتار بر او و در اولاد که در اولاد اولاد
 طریق اخرا به اولاد و در اولاد که در اولاد و در اولاد که در اولاد که در اولاد
 و در اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد
 محبت از اولاد اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد
 اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد که در اولاد

دکتر
 دکتر
 دکتر

MHM 22/469

Erdel Voyvodasına hüküm ki,

Mektûb gönderüb Leh vilâyetinden gelen yarar adamlarun gelüb Leh ve .... tâyifeleri Franca karındaşı kral nasb eylemekte ittifâk üzre oldukların bildirmişsin ol bâbda her ne demiş isen ma'lûm-ı şerîfüm oldu imdi kadîmden Âstân-ı muhalledü'n-niyâbıma olan vufûr-ı ubûdiyyet ve ihlâs ve fart-ı meveddet ve ihtisâsınız mûcebince gerekdir dâyimâ ol cânibe göz kulak tutub sahîh ol arz eyledüğün kimesne yi mi kral edersin yoksa hâricden mi getürürler fikr ü tedârikleri nedir aslı ma'lûm edinüb vâkîf olduğın ahhâr-ı sahîhayı i'lâmdan hâlî olmayasın.

469
ارده بود که...
کتابت کن...
کلامه و...
طاہر...
انعامه...
و...
فہمہ...
موت...
کوز...
از...
ب...
ب...

MHM 22/43

Franca pâdişâhına nâme-i hümâyûn ki,

Hâlâ Âsîtâne-i sa'âdet ünvân ve izzet-nişânımızda elçilik hizmetinde mukîm olmak için yarar ve nâmdarlarunuzdan irsâl olunan Çermüler nâm kal'anın barutı olan kırk ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye Yakamod Damoni nâm mu'teber elçiniz nâmeleriniz ile ..... evkât-ı vâsi' sâ'atde gelüb vâsıl olub zikr olunan nâmelerinizün mazmûnunda sa'âdet ve iclâl de culûs-ı hümâyûn-ı izzet makrûnumuzun tertîbine bir husûs ile eben an ced mâ-beynimizde olan dostluğun istihkâmı gereği gibi ri'âyet olunub ve mağrib emîn ve sâyir yerlerde re'âyânuzun bazı nâhak yere katl ve esîr ve gemileri ve esbâbları ve emvâlleri gâret ve sirka olunur deyü size şikâyet olunub ve bu makûle mezâlim ve mahâyîf onat vechile görölüb ve olan görölüb zarar ve ziyânları gerü ashâbına red olunub ve hilâf-ı emn ü âmân alınan Francaluların itlâkları ve Âsîtâne-i sa'âdetimizden Franca sancağına olan ruhsatları husûs ile bazı İtalya vesâyir Frengistan vilâyetlerinin kralla ve begleriyle sulh mübâşeret olduğın ve sâbıkâ Eflak voyvodası olan Petro Ratko'nun oğlu Petrokira Eflak vilâyetine voyvoda nasb olunması ve Yakamod Hardino nâm esîrin itlâkı ahvâli mastûr olduğundan ma'adâ müşârun-ileyh elçiniz dahi bu dostluğa müte'allik husûslarda tağayyur ve katmir her ne ki mukayyed ve iş'âr olunmuş ise alâ vechi't-ta'assub pây-e serîr-i sa'âdet masîrimize arz ve takarrur olunub ilm-i şerîf-i âlem-şumûl-ı pâdişâhânemiz muhît ve şâmil olmuşdur öyle olsa âbâ-i kirâm ve ecdâd-ı izâmım âsârların berâhm-i zemân-ı şerî'atlarında yanımızda olan dostluk ve musâfât her ne vechile olagelmiş ise şimdiki halde dahi kemâkân mer'î ve muhterem olmak âdet-i bâ-sa'âdet-i mülûkânemizden olmağın müşârun-ileyh elçiniz inâyet-i aliyye-i pâdişâhânemize mukârin olub mukaddemâ olan ahidnâmelerün tecdîd için fermân-ı şerîfimiz sâdır olmuşdur ve bundan ma'adâ bazı eyâletle ve sâir Frengistan kralları ve begleriyle söyleşilen musâlaha husûslarında sizün cânibinize dahl olmaya ki bâb-ı sa'âdet-me'âbımız bi-hamdillahi te'âlâ dâyimâ meftûh olub eğer dostluk ve eğer düşmanlık içündür aslâ kimsenün gelüb gitmesine men' u red yokdur dostluk için gelenler envâ'-ı inâyet-i aliyye-i pâdişâhânemize mukârin olub düşmanlık üzre krallar üzerine takaddum ve tasaddur husûslarında kat'â hâtırımıza hatûr ider ise yokdur ve mağrib ve sâyir yerde hilâf ve ahid ve âmân alınan esîrlerini itlâk ve gâret olunan esbâb ve emvâl ve gemileriniz gerü ashâbına red olınmaları için ol cânibün beylerbegleri ve sancak beyleri vesâyir hâkim olan kullarımıza mü'ekked ahkâm-ı şerîfimiz yazılıb ve ehlimüzün gereği gibi haklarından geline deyu muhkem tenbîh ve te'kîd

olunmuştur gerekidir ki, nâme-i hümayûn izzet-ünvânımız vusûl buldukda mâdem ki sizün cânibünüzden nakz-ı ahd oluyor husûs sâdır olunmağa ve cânibinden dostı hilâf-ı ahd evzâ' zuhûruna ruhsat olmaz dâyimâ şerâyit-i ahd-ı ri'âyet olunur ol cânibde dostu dâyimâ ahd ü âmân husûs-ı mer'î ve muhterem dutulub hilâfına cevâz gösterilmek bâbında envâ' u sa'y u ihtimâm olundu. Muşâr elçünüz mürd olan Venedik balyosunun meytine hâzır bulunmak istediğünde ol zemânda vezir-i a'zam olan Ahmed Paşa bazı sebeble mâni' olub min kesri'l-hâtır olduğunuz mesmû'umuz oldu. İmdi kadîmden olan dostluk mücebince elçünüz eğer Dîvân-ı Hümayûn adâlet-makrûnumuzda ve eğer vüzerâ-i izâm saraylarına varub gelmekde ve eğer âyininiz üzre kiliselerinizde ve Hristiyan ma ..... zimmetinde ve sâyir cem'iyetlerde her vechile İspanya elçilerünün üzerlerine tekaddum ve tasaddur eylemeleri bâbında olageldiği üzre fermân-ı şerîfim sâdır olmuştur. Hilâfına cevâz gösterilmeyüb dâyimâ ol minvâl üzre amel olunub ve mûmâ-ileyh elçünüz İspanya ile sizin Franca serhadlerinde olan re'âyânun hareket olmağla bir adâvet vâkı' olub İspanya kralı ile mâ-beynünüzde muhârebe lâzım gelürse kadîmî dostluk mücebince mu'âvenet olunmamasını i'lâm eder ol bâbda dahi size yardım lâzım olursa donanma-yı hümayûnumuz ile mi olur ve yahud gayri tarikle mi olur ecdâd-ı izâmımız Franca pâdişâhlarına mu'âvenet edegeldükleri üzre cenâb-ı celâdet-me'âbımız tarafından dahi her ne vakit murâd olunursa dergâh-ı mu'allâm ile adâvet üzre olanların haklarından gelinmek bâbında lâzım olduğu üzre mu'âvenet muzâheretiniz dirîğ değildir ve İngiltere kraliçesi yüce Âsitânemiz ile dostluk maksûd edinüb lâkin sizün vâsitanuz ile olmak murâd olunmuş ol ecilden mezbûre kraliçe yüce Âsitânemize dostluk elçisi göndermek olursa sizün şefâ'atiniz ile gönderüb her ne husûsî recâ ve iltimâs ederse red olunmayub haber kabûlde vâkı' olması mukarrer mülâhaza olur bu bâbda, müşârun-ileyhâ dahi bu minvâl üzre dahi nâme-i hümayûnumuz gönderilmişdür lâzım oldukda sizin cânibinize i'lâm eyleye siz dahi südde-i sa'âdetimde i'lân eyleyesiz murâd olunmuş husûslar edâ oluna ve sâbık Eflak voyvodası olan Petra Vaşko voyvodanın oğlu Peter'e sizün himâyenüzde olub behre-mend olması maksûdunuz ise bu cânibe gönderile ki mümkün olduğu üzre ri'âyet olan ve Yakamodan Hardino dahi iltimâsınız mücebince esîrlikten itlâk olunub müşârun ileyh elçilere teslîm olunmuştur ve kadîmden olıgelen âdet-i kadîme mücebince memâlik-i mahrûsemizden bir mikdâr tereke verilmek bâbında icâzet-i hümayûnumuz verilmesi i'lâm olunmuş ma'lûm-ı şerîfimiz oldı lâkin ol bâbda dahi olmaya ki ike senedir muttasıl asâkir-i nusret-me'serimiz diyâr-ı şarka kızılbaş erbaşı dalâlet ma'âşî üzerine seferde olmağın deryâ cânibinden gelen zahîre gönderilüb ve hâlâ dahi muttasıl tedârik olunub gönderilmek üzre olmağla hâlâ ol cânibe tereke verilmekde bir mikdâr te'hîr lâzım

olmuşdur ol husûsda hâtırınıza sedd-i hâtır eylemeye inşâallâhü te'âlâ kadîmden hodmân-ı saltanat kâhire-i şehinşâhımız ola dostluk üzre olanlarun her vechile inâyet-i pâdişâhânemiz mebzûl ve masrûfdur sizün cânibinize dahi dirîğ nesnemiz yokdur me'mûldür ki dâyimâ dostluk ri'âyeti mer'î tutulub hilâfına cevâz gösterilmeye tahrîran fî evâhir-i Cumâde'l-evvel sene 988.

Be-makâm-ı
Kostantiniyye

MHM 23/405

França pâdişâhına nâme-i hümâyûn yazıla ki,

Hâlâ atabe-i aliyye-i sihr ihtîşâm ve sÛdde-i seniyye-i vâlâ makâmımızdaki melât-ı selâtîn cem cân ve melce-i havâgîn sitâre sipahdır nâme-i sadâkat nümûnunuz irsâl olunub ..... evkât-ı atyab sâ'atde vurûd ve vusûl bulub mazmûn-ı muhâlefet ..... karındaşınız Leh kralının krallığına vusûlî hangi tarîk evlâ ve enseb olsa sa'bû'l-mürûr ve müte'assirü'l-ubûr olmayan yerlerden emîn ve sâlim geçüb gîtmesi husûs-ı iş'âr olunmuş her ne ki tafsîl ve beyân olunmuş ise ve Âsitâne-i Sa'adet âşiyânımızda risâlet hidmette olan mu'teber ve mu'temedün aleyh adamlarınızdan Akş Piskoyu her ne takrîr eyledi ise alâ sebebü't-tafsîl pâye-i serîr-i âlem-masîr hüsrevânemize arz olunub ilm-i şerîf-i âlem şumûl-pâdişâhânemiz muhît ve şâmil olmuşdur. İmdi müşârun-ileyh karındaşınız krallığına teveccüh idecek iki tarîk vardır. Zadra'dan çıkar ise Kilis ve Bosna ondan Sirem ve andan Temaşvar ve Erdel vilâyetlerin gider eğer Dubrovnik'den çıkar ise Hersek ve İzvornik ve andan Sirem ve andan Temaşvar vilâyetinden Erdel vilâyetine tarafından gider ve'l-hâsıl kendüye hangi cânibde teveccüh münâsib ve âsân ise ol tarafdân gidüb ber-vech-i müsâra'at varub irişmek mühim ve lâzım olanlardandır. Zikr olunan iki tarafın beylerbeylerinin ve sancak beylerin ve vilâyet-i Erdel voyvodasına mü'ekked ahkâm-ı şerîf yazılıb ulağla irsâl olunub herbirinize emn ü sâlim ulaştırınız ve yollarda vâkı' olan levâzım ve mühimmâtların hemân kangı tarîk ihtiyâr olunursa mukaddemce ol câniblerin hakimlerine adıam gönderüb habîr ve âgâh eyleyeler ki onlar dahi fermân-ı hümâyûnumuz muktezâsınca levâzım ve mühimmâtları tedârikinde sa'y u ikdâm ideler nâme-i sa'adet-makrûnumuz vusûl buldukda gerekdir ki, sevâlif-i eyyâm hulûs encâmından mâbeyninde mukarrer ve müstahkem olan sadâkat ve ihlâsınız mücebince mûmâ-ileyh karındaşınızın mühimmât ve mesâlihı ne ise tekmîl ve tedârik-i umûrunda te'hîr ve ârâm münâsib görülmeyüb ber-vech-i isti'câl irsâl olunmakda envâ'-ı mesâ'î-i cemîle zuhûra getürse kangı tarîk ihtiyâr olunub ahvâl-i meserret mal neye müncer olduğu ne ihbâr-ı Âsitâtân-ı kerdûn-ı iktidârımız cânibine i'lâm ve iş'âr eyleyesiz ki bâ'is-i ..... bünyân-ı muhâlasat ve sebeb-i ..... esâs musâdefet olduğuna iştibâh olunmaya.

فراتر با او باشد نام به همانی که حال اعتبار علیه به سهرا جهت و در رسیده و ملاقات فرقی که ملاقات را طبع
 عم جان و مجای خولقی سنا در سه و زمان و بعد از آن نمودار سال اولی از آن و در طبع سا عاندر
 و رود و وصوله دون منقوه حال فتنه فرزندش در قرالک کمال لغت و حصول فتنه طریق آرد
 و نسبت دون صفت لم و در تفهیر العصور اولیاه بر طرفه لغت و سایر کجور نیز منصفون اشار
 اولی من است که تفهیر و بنایه در نوشتن لب و راسته و سادگی نوشتن فرقی رساله منقش از هفت
 عین و معنی علیه رفعا ترفه لغت بسقوی می نه تویر بلدی لب علی سیر التفهیر بابیه سیر
 عام مفید خرد و لغت بخش دون علم شرق عالم شود با او شاعر خط و شاعر اولی من در این قابل
 فرزندش قرال لغت توجیه لیدر کماله لغت و در روز در وقت چهارم کلمت و لوسه زنده
 سیر و زنده طموار در رفه و در سادگی کیدر کر و دره و سادگی چهارم هر روز و در وقت
 و زنده سیر و زنده طموار و زنده در رفه و زنده طموار کیدر و در الحاضر کثرت فتنه جابسته توجه
 منب و زنده لب اول طموار کیدر و بر وجه فارغ و در روز اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 شوکر و زنده اگر طرف کجا کیدر و در سادگی و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 با روی و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 لوزم و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 سوار و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 موس لیدر و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 کور طبع و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت
 اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت اولی من و در وقت

MHM 23/649

Yazıldı.

Franca Tercümânı Domankona verildi.

Fî 26.

Ulak.

Franca beyzâdelerinden Dümen begi bir mühim husûs için bir nefer yoldaşıyla Hersek Beyi adamı Mustafa'ya koşulub ulağla Dubrovniğe gönderilmişdir menzil bargiri olan yerlerde menzil bargiri virdirüb olmayan yerlerde üçüne dahi birer ulak bargiri buluvirüb ber-vech-i isti'mâl irsâl eyleyesin deyü kadılara hüküm-i şerîf yazıldı.

Fî 26 Şevvâl sene 981.

امام
فرانکا ترحماني دومانکونا
کوتدر گندره خندان بارگيري
بارگيري بولور و سر بقم کسي
ارسانه کلاکيله قريو
قاصدي فتح کون بارس
۲۶ ۲ ۹۸۱

MHM 23/650

Yazıldı

Senelik

Bir hüküm dahi Dubrovnik beglerine ki mezkûr beyzâde ve yoldaşı Franca'ya nâme-i hümayûn ile gönderilmiştir bizler tevakkuf itdirilmeyüb tedârikin görüb emn ü sâlim Franca vilâyetine irsâl ve îsâl eylesesin fi't-târîhü'l-mezbûr.

سند کا
 ۶۰۰
 ۱۷۹۵ء میں لکھی گئی تھی کہ قزاقوں کو لالہ اور قزاقیہ نامہ و مہالینہ ایسا کو بندر ملے کہ وہ اس
 کو فراموش نہ کرے اور اس کو فراموش نہ کرے اور اس کو فراموش نہ کرے اور اس کو فراموش نہ کرے

MHM 23/402

Franca tercümânına verildi.

Fî 11 Ş.

Franca'ya varınca yol üzerinde vâkı' olan sancak begleri ve kadılarına hüküm ki Franca pâ[di]şâhına yazılan nâme-i hüümûyânım Hersek sancağının adamı İbrâhim ve elçünün adamıyla irsâl olmuşdur buyurdum ki, her kangınızın taht-ı hükûmetine dâhil olurlarsa kendülere ve adamlarına ve esbâb ve emvâl ve tavarlarına hilâf-ı şer'-i kadîm kimesneyi dahl ve tevakkî itdirmeyesin ammâ bindikleri at olmayub bargir evvelâ at olub gitmeğe emrim yokdur fermân-ı hüümâyûnuma muhâlif iş ettirmeyesiz ve akçe ile zâd u zevâdelerini tedârik etmekde dahi kimesneye dahl ettirmeyesin.

— 150 —
170

قوله روز رتبه ولایه لولایه سنی کتیبی و قاصد کلمه کفر لکن مات منه بار بانه نامی
فما یومر هر کسی سنی عیبه لولایه بر لایه ولایه سنی لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه
ولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه
ولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه
ولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه لولایه

MHM 31

Mısır Beylerbeyisine hüküm ki,

Mektûb gönderüb İskenderiye beyi Şaban mektûb gönderüb Franca tâcirlerinden Sero Desiro nâm tâcirler Bender İskenderiye'de bazı müslümanlardan ve Bender ..... nâm yahûdînin babasından bazı metâ' alub bahâsın edâ itmeden gaybet idüb Nablus ..... yanına varub ilticâ edüb taleb olundukda ben anların vekîli değılim deyü cevâb vermekle müslümanların hakkı zâyî' olub ve mâl-ı mîrîye zarar olduğun ve bu makûle Bender-i mezbûre gelüb müslümanlar ile bey' u şîrâ' edüb gaybet eden tâcirleri Nablus, ... bâbında emr-i şerîf recâ etdiklerin bildirilmek ve müşârun-ileyh Şaban ile Bender kâdısı ve Bender emîni mektûb gönderüb Merterbore nâm tâcir Nablus sâkin olduğu handa sâkin olub müslümanlardan ve Simeol Kuhanın vekîlinden metâ' alub bahâsın edâ etmeyüb mezbûrun zimmetinde hâlâ on üç bin altından ziyâde hakları olduğun ve mukaddemâ bey' u şîrâsında hîle ve hud'aları olmamağla herbirimiz hüsn-i hâl üzere geçinerek bu sene tüccâra ve mâl-ı mîrîye ....., hîle eyleyenler bir vecihle ele gelmek ihtimâli olmayub Nablus mu'în ve zahrları olub ve mukaddemâ mezbûr Serâ nâm tâcir mâl-ı mîrîden ve tüccârdan yirmi beş bin altunları alub gaybet eylediği mezkûr Nablus benim ile sâlik olmaz ve kefilî değılim deyü ta'allün etdirdi ve hâlâ kendü sâkin olduğu hânda sâkin olduğun ve mezbûr Nablus Sero cânibe gitdikde mezbûr Sero'yu birine vekîl nasb edüb gider teklîf olunsa ihzârına ..... deyü müslümanlar haber verdüklerin i'lâm eylediler. İmdi Nablus ede durmaktan Serad tüccârın mâ-beynin ıslâh edüb ve gaybet eden tüccârı ele getürmekdir buyurdum ki, vardukda zikr olunan tâcirlerin buldurasın mezbûr Nablus'a teklîf eyleyesin ki mezbûr tâcirleri her kande ise buldurub ihzâr eyleye ki zimmetlerinde eğer mâl-ı mîrîdir ve eğer tüccârın malıdır bi'l-cümle sizinle sübût ve zuhûr bulan malı edâ eyleyeler mâl-ı mîrî husûsu mühimdir kimesnenin üzerinde bâkî koyub cem' ve tahsîl itmek bâbında dakîka fevt etmeyesin.

MHM 33

Hassa tercümânlarından Hürrem Bey'e verilmiştir.

Hersek Beyine hüküm ki,

Duka Fransa elçisi südde-i sa'âdetime yanına gelmek murâd edinüb Dubrovnik'e geldikde ..... kal'asında muhâfaza hizmetinde olan dergâh-ı mu'allâm yayabaşlarından iki nefer yeniçeri ve kifâyet mikdârı yarar adamlar koşub emn ü sâlim irsâl eylemek emr idüb buyurdum ki, vardıkda bu bâbda gereği gibi mukayyed olub onun gibi elçi-i mezbûr Dubrovnik'e geldiği gibi ..... muhâfazasında olan dergâh-ı mu'allâm yayabaşlarından iki nefer yeniçeri ta'yîn idüb yanlarınca bile koşub ve kifâyet mikdârı yarar adamlar ta'yîn idüb emîn ve sâlim getirüb irsâl eylemek için bile koşub gönderesin.

۵۹
 قاهره در حدوده قریح که در سکا
 در سکا بکنه کلیم، قوز قوزنه ایچکیم سول باجه کلیم، اولو ایدینون ووزونیکه کلیم
 تن قلده سنه حافظه سنه لصفه و کما صلح با ایاکله سنه که نوز بکنی و کتیب
 در در لقا قوتون اینه و ساج اولال ایملر لقا ایدین سوزه که وارده قوزن بویا بیه
 کوز که تمه شد اولوب اولون کوز لیکه بوز بوز ووزونیکه کلیم و کوز کوز قوزن حافظه سنه
 لصفه و کما صلح با ایاکله سنه که نوز بکنی نغش (نغش) ماتد نجه بیه قوتون
 و کتیب نغش بیه در در لقا نغش ایدین زبه و ساج کوزون اولال ایملر کلیم بیه قوتون
 کتیب

MHM 33

França pâdişâhına hüküm ki,

Südde-i sa'âdetime mektûb-ı sadâkat-mashûbunuz vârid olub bundan akdem atabe-i ulyâmda elçiniz tarikiyle irsâl olunan ..... beğine hastalık ârız olub ziyâde zaman dahi ikâmet ederse marazı şayed olub uhdesinde olan hidmetinin edâsına kudreti olmaz hastalığına ....., ... kendüye müte'allik mesâlihü itmâmı için icâzet-i hümayûnuma makrûn olması iş'âr ve müşârun-ileyhin elçi ta'yîn olunan adamanız dergâh-ı izzet-i destgâhıma gelince kâtibi vâkı' olan muslih ve merâmınız etmâmı için alı konulması husûsu i'lâm olunmuş ol bâbda her ne ki tahrîr ve ayân olunmuşsa pâye-i serîr-i a'lâya arz olunub ilm-i şerîfim muhît olmuşdur. İmdi müşârun ileyhe hüsn-i icâzet âlimize mukârin olub ol cânibe teveccüh ve azîmete ruhsat verilüb kâtibi dahi istid'ânuz üzerinde murâdları ..... iltimâsı için alıkonulmuşdur. Gerekdir ki, nâme-i hümayûnumuz vusûl buldukda kadîmü'z-zamândan âşiyân-ı sa'âdetimize olan vufûr-ı muhâlesât mücebince min ba'd dahi hulûs-ı teviyyet ile Âsitâne-i sa'âdetimde sadâkat ve meveddet ..... ve râsih-i dem olub ol cânibin ahvâlin ale't-tevâlî ilzâmdan hâlî olmayasız ki bâ'is-i muvâlâtdır.

Handwritten text in Ottoman Turkish script, including a signature and date. The text is written diagonally across the page. It appears to be a continuation or a related document to the printed text above. The signature is at the top right, and the main body of text follows. There are some marginal notes and a date '1111' and '33' on the right side.

MHM 35

Mısır Beylerbeyisine İskenderiye kadısına hüküm ki,

Arzuhâl sunulub İskenderiye'de serhân olub içlerinde nasârâ tâyifesi olıgelüb evvelden sokağa açulur pencereleri olmayub ve müslümanlar kapucuları olub kapuların zabt iderken hâlâ bazı pencereler açdırmakla gece ile taşra çıkub ve bazı ..... ve metâ' kaçurub mâl-ı mîrîye gadr olub ve zikr olunan hanlardan Francalu sâkin olduğu hanın bir kapusu olub ve taşrasında bir ..... ve dolab olub müslümanlar ..... handa sâkin olub kefere bir tarîkle ..... içerü alub müslümanlara gadr olmuşdur deyü bildirdükleri ecilden buyurdum ki, vusûl buldukda husûs-ı mezbûrî hak üzre göresin fi'l-vâkı' arz olunduğu gibi ise içeru alınan ..... girü uslûb-ı kadîm üzre eski yerine gönderdüb ve hanların demür pencerelerin onat yapıdırub olıgelen ..... muhâlif iş itdirmeyesin.

(İskenderiye kadısına)

۲۷۶
 موصیاً بکند اسکندریه قانیته الحاج عیوض کماله صوبت اسکندریه قانس هاه اولوب ارجا برضا نهاد طایفه
 ادریکایه ادره صوفاه ارجو بی کرس ادریسوی و مسلمانان صوفاه اولوب لوسریه صنف ادرکه هالو بعض
 ادریکایه صنف کیم ایچ طشه صنفدوب و بعضی قانس و قنایه قاصدوب مال مسریه غدیر اولوب و نوکر ادرانه قاناقه
 فرارچی ساکه ادره صنف خانی ادریکایه اولوب و طشه صنف برجه و طلب اولوب مسلمانان صوفاه کیم کانیه کیم اولوب
 کیم بر طایفه صنف و کانه ادریکایه اولوب مسلمانان عذر اولوندر هی ادریکایه ادریکایه ادریکایه ادریکایه ادریکایه
 صنف و صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه
 صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه
 صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه صنف ادریکایه

اسکندریه

MHM 35

Mezbûr tercümana verildi.

Gelibolu ve Boğazhisarına varınca yol üzerinde vâkı' olan kadırlara hüküm ki,

Bundan akdem Magosa nâm kâfire İslâm'a gelmeğin Râziye tesmiye olunub halâ firâr etmeğin ol câniblere varan Franca ve Venedik gemilerinde vesâir taht-ı kazânuzda muzinna olan yerlerde tettebbu' idüb elegetürmek emr edüb buyurdum ki, tercümân Mehmed vardukda bu bâbda herbirinüz bi'z-zât mukayyed olub mezbûreleri taht-ı hükûmetinizde muzinna olunan yerlerde deyü cânibden varan Venedik ve Franca gemilerinde onat vechile tettebbu' ve taharrî edüb her ne vechile mümkin ve müyesser olur ise ele getürüb mezbûr tercümâna teslîm anın yanında envâ'-ı ihtimâm edesin bu husûsı sâir umûra kıyâs etmeyüb ihmâl ve müsâhâleden ziyâde hazer edesin.

EL MÜDÜRLÜĞÜ

دور ترحيم و
مدير

کلیه بی و بوغادره و در اول روز و اول هفته و عین حال - بوقت اربعه ماهه تا اکتان اولوم کلک
دولتیه تیره اولونوب جاگور اولار ایکن اولد جا اینی و اوله اولی و و تریک کیردن و سکی ها کورف عقیقه اولوس
کلیه تیره لیردن اول کوزنک اولر سوب سوروج - تکیه اوله داره و قره یون ۱۰۰۰ ایز بلی ایل اولون و نوب اری
تحت علوم کله عقیقه اولنجه تیره و یوب بتم و اوله و تریک و اولر کله ادا کله و صبح تیره و کله اری
ار ترحیم کله و میر اولوریم اول کسروب زفریر کله کلیم انکری نینه اولر اری اری اری اری اری اری اری اری اری
لیردن قیس لرتیر اولر اول و صبح و نه زنی عذر اری

MHM 35

Cezâyir Çavuşlarından Mehmed Çavuş'a yazılmışdır.

Cezâyir-i garb Beylerbeyisi Hasan Paşa'ya hüküm ki,

Mektûb gönderüb üç ay mikdârı vardır ki Portakal kralı asker cem' etmek üzere olub ve Papa ve Duka Fransa dört beş pâre parça ki cenkçi ve zahîre tahmîl idüb Portakal'a mu'âvenet için göndermişlerdir ve Portakal kralı İspanya kralının serhaddine varub birbirleriyle mülâkî olub ammâ tedârik ve meşveretleri ne idüğü ma'lûm olmayub ol esnâda İspanya kralı Portakal kralına kızın virdüğü mukarrer olub ve Portakal kralına mu'âvenet için on bin mikdârı asker cem' idiverüb ve garb yakasına geçürmek için altmış kıt'a kadirge verecek olmuştur deyû istimâ' olundu. Zirâ Portakal kralının sekiz kıt'a kadirgasından gayrı gemisi yokdur. Ammâ meğer fâsidleri ne cânibe olduğı ma'lûm değildir ve bazıların cevâpları böyledir ki İspanya kralı bu kış üzerine gitmek vardır zirâ geçen yıldan beru kendisine isyân üzredir lâkin kendüsü .....cânibe giderse ve cânibde kendü vilâyeti hâlî kalur kendü memleketi havfından südde-i sa'âdetimle barış tedârikinde olduğı ve Portakal kralı Mevlây Abdülmelik üzerine gelmek ihtimâli vardır zira karındaşı oğlu Mevlay Mehmed küffâr elinde olan Sıpte nâm kal'aya varub Portakal kralı ile haberleşüb birkaç def'a mektûbu ile adamları varub geldikten sonra fikr-i fâsidleri ne ise zuhûra getirülmek için Portakal kralına üç yarar beğlerin gönderüb deryâda giderken Mevlay Abdülmelik'in fırkatesi rast gelüb mezbûrları tutub getirüb ahvâlleri ma'lûm olduktan sonra ikisin katl idüb ve birisin habs eyleyüb ve kendüsü dahi sefer tedârikinde olub karındaşı Mevlay Ahmed'i on bin mikdârı asker ile mukaddem irsâl eyledüğü ve kendüsü dahi kırk elli bin asker ile taşra çıkub vilâyetin etrâf ve eknâfına göz kulak tutub küllî tedârik üzere olduğı ve hâlâ cezâyir askerinden binbeşyüz nefer adama iki yarar bey ta'yîn olunub serhad cânibe gönderildükde ve sen dahi yirmi pâre gemi donadub deryâ yüzüne çıkmak üzere olduğun ve ol cânibde olan asâkir kendü hallerinde olub her biri yât u yaraklarıyla gazâ ve cihâda hâzır olub hemen din u devlete müte'allik hidmet düşse deyü can u başların fedâ itmeğe müterakkıb oldukların bildirmişsin. Yüzleri ak olsun onlardan dahi umulan bu vechile sadâkat idi imdi müşârun-ileyhâ vilâyet-i Cezâyir-i garbda olan asâkir-i nüsret me'âsirim yarar gazi kullarımdır dâimâ uğûr-ı hümâyûnda can ve başdan fedâ idüb şecâ'atleri zuhûra gelmiş gazilerdir buyurdum ki, vusûl buldukda cümlesin bir yere cem' edüb gereği gibi istimâlet verüb herbiri kemâ-kân yat u yaraklarıyla müheyyâ ve etrâf-ı a'dâyâ nâzır olub bir vechile gazâ ve cihâda

MHM 35

Dîvândan Tersâne emînine yazılmışdır.

Cezâyir-i garb beylerbeyisine hüküm ki,

Hâlâ Franca keferesi arzûhâl gönderüb Cezâyir-i Garb ile Tunus mâ-beyninde Margoriz nâm mevzı'da sabıkâ Ceneviz keferesi mercan avladıkları mahalde kendüleri mercan avlamak için icâzet-i hümâyûnum taleb eyledikleri ecilden buyurdum ki, vusûl buldukda mezbûruna zikr olunan mahalde kal'a yapdırmayub ve bir vechile ..... attırmayub avladıkları mercanın Tersâneye öşrünü vermek üzere Franca keferesi mahall-i mezbûrda mercan avlamak istediklerinde kimesne mâni' olmayub dahl itdirmeyesin.

وزیرانہ عربیہ ریشتر

عزیز عربیہ لکھنؤ کے لیے حالہ فرار لکھنؤ کے لیے حالہ کو فرود پر فریروز ایہ نوزا شیبہ مار تازہ نیاں موصد مسابا
 ہنوز لکھنؤ کے مرجانہ لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے
 وصدہ نوزا شیبہ لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے
 ہر لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے لکھنؤ کے لیے

۱۱۶

MHM 42

Südde-i sa'âdetimden França vilâyetine varınca deryâdan ve karadan yol üzerinde vâkı' olan beyler ve kadırlara ve deryâda yürüyen hâssa ve gönüllü kapudânlarla ve iskeleler eminlerini hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâmda olan mîrî üsârâdan uzun boylu açık kaşlı Covan Antoni nâm esire bedel França pâdişâhının südde-i sa'âdetimde olan mu'teber elçisi esir verüb mezkûrun ıtlâk olunmasını ricâ etmeğin yerine ol esir alıkonulub merkûm Covan Antoni deryâdan karadan yerine gitmek istedikde kimesne mâni' ve müzâhim olmaya ammâ mezkûr at ve yarak ve sâyir memnû' olan metâ' olub gitmesine emrim yokdur fermân-ı hümayûnuma muhâlif iş olmakdan hazer edesiz.

۶۶۶
 مع و سمرقندة فرات و بلادته و در نیمه وریا و و قوه و لویه اوزرته و در قیول هفت کیمیا و قتلخ و وریای بویا به فاقه و کوهللو قیول
 و لکله و لکلیو نیکم که در کما معلوم و هفت می بی اسارا و و لوز قیو بولوا و فاشو حویلیز انقوی نغ لریج بدل فرات
 بارش ای سیرت و سمرقند هفت معتبر ایلی بی و اسیر و یسیر مذکور که از طلا و ادنیما زجا املکنر ییید اول لایر لقیونلو
 فریور حوا و انقوی سقط اولی هفت عشر از طلوع اولی سیرت که و کور اولنا و او صافا کیم یسیرت هفت
 و قوم بوز و انقوی وریا و و قوه و یییکم لست و کن کند مانع و مواج اولی لایر کور آج و وریا و یییکم
 ل هفت سماع الوب کتبه لوم بوقیر قوه ای بونیم کلفا این اولقده صدر لاس

MHM 42

França pâdişâhına nâme-i hümâyûn ki,

Südde-i sa'âdet medâr ve atabe-i aliyye-i gerdûn iktidârımızda mukîm olan Monsor Decermine nâm mu'teber elçinizin kâtibi yedinden mektûb-ı muhâlefet uslûbunuz vârid olub mazmûn-ı musârakat meşhûdunda eğer ahidnâme-i hümâyûnumuzun tecdîd ve eğer Petreško oğlu Petre eflak vilâyetine voyvoda nasb olunması ve eğer İngiltere kraliçesi yüce Âsitâne-i sa'âdetimizin maksûd edindiği dostluk sizün ma'rifet ve iltimâsınızla ve İngiltere tâcirleri ticâret için memâlik-i mahrûsemize geldiklelerinde kadîmü'l-eyyâmdan ile'l-ân sizin nâmınızla gelüb sancağınız altında yürüyü gelmeniz yine bu minvâl üzere olmak husûsları iş'âr olunub ve bunlardan mâ'adâ mûmâ-ileyh elçiniz dahi her ne i'lâm ve inhâ eylemiş ise nekir ve katmir-i pâye-i serîr-i ma'delet masîrimize arz ve takrîr olunub mufassalan ilm-i şerîf-i âlem-şumûl-ı pâdişâhânemiz muhît ve şâmil olmuştur. İmdi ebâ-i kirâm ve ecdâd-ı izâmımız âsarallâhü te'âlâ berâhinhüm zamân-ı şerîeflerinden bu âna gelince mâbeyninde olan muvâlâtve müsâfat her ne vechile olıgelmiş ise şimdiki hâlet dahi kemâkân ol minvâl üzere mer'î ve muharrer tutulub müceddeden ahidnâme-i hümâyûnumuz erzânî kılınmıştır ve iltimâsınız üzere mezkûr Petre'ye Eflak voyvodalıği inâyet olunmak mukarrer kılınmış iken bi'l-fi'l olan Eflak voyvodasının bir mikdâr alâkası olmağla te'hîr olunmuştur inşâallâhü'l-melikü't-te'âlâ müşârun-ileyh dahi eyyâm-ı sa'âdet-encâmımızda makissü'l-merâm kılınmak bâbında vâki' olan mes'ülünüz hayyiz-i husûle mevsûl kılınub müyesserü'l-umûl olmak mukarrerdir ol bâbda hâtırınıza ..... ticâret olmasına ve anun gibi her kaçan ki İspanya kralı mesâlik-i istihsâle sâlik olub hitta-i muvâlâtdan udûl ve havfe ma'an zâtına duhûl edüb atabe-i ulyâmız tarafından size hüsn ve mu'âvetimiz lâzım gelürse sâbık ve hâlen irsâl olunan nâme-i hümâyûnumuzda mastûr olan husûslar ile amel olunub kadîmü'l-izmândan ilâ hâze'l-ân mâbeynimizde cârî olan deydide-i kavîme-i şehriyârî üzere cenâb-ı celâlet me'âbımız donanma-i hümâyûnumuzla veya gayri tarîkle mi olur her ne vechile mümkün olur ise sizün cânibinize dahi küllî mu'âvenet ve muzâheretimiz dirîğ olunmayub atabe,i aliyye-i âlem-penâhımız ile adâvet ve bedbâhlık üzere olanların inâyet-i hak celle ve alâyla tedârikleri görölür lâzım olduğda dergâh-ı sa'âdet-destgâhımıza i'lâm ve inhâ oluna husûsan Cezâyir beylerbeyisi olan kapudânımız kılıç Ali dâme ikbâlühü bir mikdâr sefâyin-i nusret karâyinimiz ile deryâ yüzüne çıkub dârü'l-cihâd-ı nusret rehnümâ olan Cezâyir-i garb semtlerinde teveccüh ve azîmet etmiştir iktizâ eder ise müşârun-ileyh kapudânımız ile dahi haberleşüb

müşâvere olundu ve kadîmü'l-eyyâmdan bu âna gelince nâmunuz ile gelüb ve sancağunuz altında yürüyüb ticâret üzre memleket ve mahrûsamıza gelen eğer İngiltere ve Ceneviz ve Ankona ve Haçlepiye ve Venedikluden mâ'adâ mâ tekaddemden mu'ayyen konsolosları olmayan tüccâr dahi nâmınız ile teveccühle gelüb ve sancağınız altında ne tarîk ile yürüyü gelmişler ise giru ol vechile memâlik-i mahrûsâmıza gelüb gideler ve elçüleriniz eğer Âsitâne-i sa'âdetimizde ve eğer dîvân-ı âlişânımızda ve eğer vüzerâ-i izâmımıza varduklarında İspanya ve sâyir kralların elçilerinin üzerlerine olgeldiği üzre tekaddüm ve tesaddur ağaları hâlâ müceddeden inâyet olunan ahidnâme-i hümayûnumuzda mufassal ve meşrûh mastûr ve mukayyedir ve bi'l-cümle eben an ceddin mâ beynimizde mün'akid olan muvâlât ve musâfât muktezâsınca ol cânibe inâyet olunan kadîmi ruhsatlar kemâ kân erzânî kılınub ırz ve nâmûsunuz dahi gereği gibi sıyânet olunub mâdâm ki, ol cânibden bazı ahdi mus'ir bed vaz'-ı nâ-şâyeste sâdır olmaya inşâallahü'l-e'azze bu taraftan dahi hilâf-ı sulh ve salâh evzâ' ve etvâr sudûruna ruhsat verilmeyüb dâimâ şerâyit-i ahd ü âmân kemâ yenbagî ri'âyet olunur bu babda umûmen beylerbeyler ve sancakbeyleri ve sâyir hâkim ve vâli olan kullarımıza mü'ekked ahkâm-ı şerîfe yazılıub ehl-i fesâdın gereği gibi haklarından geline deyü muhkem tenbîh ve te'kîd olunmuşdur gerekidir ki vusûl buldukda ol cânibden dahi dâ'imâ ahd ü âmân husûs bu vechile mer'î ve muharrer tutulub ol câniblerin ahbâr-ı meserret âsârı ale't-tevâlî i'lâm ve iş'ârdan hâlî olunmayub ki vurûdu bâ'is-i tezâ'uf-ı vâlâ vâkî' olduğunda iştibâh olunmaya ve İngiltere kraliçesi husûsunda bundan akdem size irsâl olunan nâme-i hümayûnumuzda her ne vechile i'lâm ve iş'âr olunmuş ise giru ol uslûb üzre amel olunmak mukarrerdir.

MHM 43/177

İspanya'ay nâme-i hümâyûn ki,

Hâlâ Dergâh-ı dostgâhımızda olan elçiler pâye-i serîr-i ma'delet masîr-i husrevânemde arzuhâl sunub südde-i seniyye-i dost medâr ve atabe-i aliyye-i gerdûn-ı iktidârımız ki melce-i selâtin fermân melâz havâkîn-i devrândır sizün tarafınızdan arz-ı sadâkat ve ihlâs edüb emn u âmân memleket ve refâhîde ve itminân-ı ra'iyet bâbında cenâb-ı melâlet me'âbımız ile dostluk murâdınız olub temhîd bulunan emân ve teşeyyüd-i kavâ'id ..... içün ahidnâme-i hümâyûn-ı adâlet-meşhûnumuz verilmek husûslarında i'lâm edüb dahi her ne ki ..... ve ta'sîb etmiş ise cümlesine ilm-i şerîf-i âlem-şumûl-ı husrevânemiz muhît ve şâmil olmuştur. İmdi dergâh-ı cihan-penâhımız dâyimâ dost ve düşmana meftûh ve mekşûftur âsâr-ı ihlâs taviyyet ve ızhâr-ı ubûdiyyet ve sadâkat edenlere hiç bir vechile men' u red olmayub dâyimâ nihâl-ı âmâlleri ..... avâtîf-ı aliyye-i mülûkânemiz ile ayru tâze olub dostlarına dost ve düşmanlarına düşman olmak âdet-i ..... pâdişâhânemizden olmağın sizün dahi bu bâbda vâkı' olan me'mûlunuz makbûl-ı hümâyûnumuz olması nâme-i hümâyûn-ı izzet-nişânımız ısdâr buyuruldu gerekdir ki vusûl buldukda şöyle ki min ba'd bâb-ı sa'âdet me'âbımıza ihlâs ve sadâket üzre dostluk arz edüb karada ve deryâda fesâd ve şenâ'at iden levend ve korsanlarınız memâlik-i mahrûsamız re'âyâsına zarar itemyüb men' ve zabt olunub hîn-i sadâkat ve istikâmet kâbil-i kadem ve râsîh-ı dem olunub şerâyit-i ahdi ri'âyet edesiz bu cânibden dahi ahde muhâlif aslâ bir vaz' zuhûra gelmeyüb eğer deryâ yüzlerinde kapudânımız ve eğer gönüllüler reislerdir ve eğer serhad-i memâlik-i mahrûsemizde olan ümerâ-yı ahkâm-ı cihân-mutâ'ımıza gönderilüb memleket ve vilâyetinde ve ol cânibden gelen geçen kimesneden zarar ve gezend irişmeyüb eyyâm-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûn-ı husrevânemizde meremmetü'l-ahvâl olmaları mukarrerdir anın gibi bünyân-ı sulh ve salâh ve ahd u âmân istihkâmı maksûdunuz ise mu'accelen südde-i sa'âdetimize adamınız gönderilüb i'lâm idesin. Ana göre ahidnâme-i hümâyûnumuz ezrânî buyurula.

MHM 43/214

Franca kralına nâme-i hümâyûn ki,

Hâlâ Âsitâne-i sa'âdet-ünvân ve izzet-nişânımızda elçilik hizmetinde mukîm olmak için yarar ve nâmdârlarınız irsâl olunan Çolayır nâm kal'anın barutu olan Yakamod Herbini nâm mu'teber elçiniz ile ..... evkât-ı vâsi'a sâ'atde gelüb vâsıl olub zikr olunan nâmelerinizün mazmûnunda sa'âdet ve iclâller culûs-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnumuzun tahsinesi husûsıyla eben an ceddin mâ-beynimizde olan dostluğun istihkâmı gereği gibi ri'âyet olunub ve Mağrib-i zemîn vesâyir yerlerde re'âyânuzdan bazı nâ-hâk yere katl ve esîr ve gemileri ve esbâbları ve emvâlleri gâret ve sirket olunur deyu şikâyet olunub ve bu makûle mezâlîm ve mehâyîf onat vechile görölüb ve olan zarar ve ziyânları geru ashâbına red olunub ve hilâf-ı emr u âmân Francaluların ıtlâkları ve Âsitâne-i sa'âdetimde ruhsatlar husûsı ile bazı İtalya ve sâyir Frengistan vilâyetlerinin kralları ve beyleri ile sulha mübâşeret olunduğu ve sâbıkâ Eflak voyvodası olan Petraşko'nun oğlu Petraki ve vilâyetine voyvoda nasb olunması ve Yakamonun Herdino nâm esîrin ıtlâkı ahvâli mastûr olduğundan ma'adâ müşârun-ileyh elçiniz dahi bu dostluğa müte'allik husûslarda takrîr ve katmir her ne ki takrîr ve iş'âr etmiş ise alâ vechi't-tafsîl pâye-i serîr-i sa'âdet-masîrimize arz ve takrâr olunub ilm-i şerîf-âlem-şumûl pâdişâhânemiz muhît ve şâmil olmuşdur öyle olsa âbâ-i kirâm ve ecdâd-ı izâmım enârallahü berâhinehüm zemân-ı şerîflerinde mâ-beyninde olan dostluk ve musâfât her ne vechile olagelmış ise şimdiki hâlde dahi kemâkân mer'î ve muhterem olmak âdet bâ-sa'âdet-i mülûkânemizden olmağın müşârun-ileyh elçiniz inâyet-i aliyye-i şâhânemize mugâyir olub mukaddemâ olan ahidnâmelerin tecdîdi husûsuna fermân-ı şerîfimiz sâdır olmuşdur ve bundan ma'adâ bazı İtalya ve sâyir Frengistan kralları ve beyleriyle söyleşilen musâlaha husûslarında sizün cânibinizde .... olmaya ki bâb-ı sa'âdet me'âbımız bi-hamdilla te'âlâ dâyimâ meftûh olub eğer dostluk ve eğer düşlanlık içündür aslâ kimesnenün gelüb kimesne men' ve red yokdur dostluk için gelenler envâ'-ı inâyet-i aliyye-i şâhânemize mukârin olub düşmanlık üzre olanların dahi inâyet-i hak celle ve alâ ile tedârikleri görölür ol bâbda sergide olan kadîmî dostluk vesâyir krallar üzerine takdîm ve tasaddur husûslarında kat'â hâtırınıza hutûr ider nesne yokdur ve mağrib ve sâyir yerlerde hilâf-ı ahd u âmân alınan esîrlerinizün ıtlâkı ve gâret olunan esbâb ve emvâl ve gemileriniz geru ashâbına red olınmalarıçün ol cânibün beglerbegleri ve sancak beyleri ve sâyir hâkim olan kullarımıza mü'ekked ahkâm-ı şerîfemüz yazılıb ve ehl-i fesâdun gereği gibi haklarından geline deyu muhkem tenbîh ve te'kîd olunmuşdur.

MHM 43/118

..... sizin cânibinizden nakd-ı ahd olur husûs sâdır olmaya inşâallâhü'l-e'az bu cânibde dahi hilâf-ı akd evzâ' zuhûruna ruhsat verilmez dâyimâ şerâyit-i ahd ri'âyet olunur ol cânibden dahi dâyimâ akd ve âmân husûsu mer'î ve muhterem tutulub hilâf-ı cevâz gösterilmemek bâbında envâ'-ı sa'y u ihtimâm oluna ve müşârun ileyh elçinüz mürd olan Venedik balyosunun meyyitine hâzır bulunmak istediğünde ol zemânda vezîr-i a'zam olan Ahmed Paşa bazı sebep ile mâni' olmağın min kesri'l-hâtır olduğunuz mesmû'umuz oldu. İmdi kadîmden olan dostluk mücebince elçilerinüz eğer Dîvân-ı Hümâyûn-ı adâlet-makrûnumuzda ve eğer vüzerâ-yı izâmımız saraylarına varub gelmekte ve eğer âyininiz üzre kiliselerinizde ve Hristiyan milletlerinin defn ve sâyir cem'iiyyetlerde bir vechile İspanya elçisinin üzerine takaddum ve tasaddur eylemeleri yanında olgeldüğü üzre fermân-ı şerîfim sâdır olmuşdur hilâfına cevâz gösterilmeyüb dâyimâ ol minvâl üzre amel olunur ve mûmâ ileyh elçinüz İspanya ile sizün França serdadlerinde olan re'âyânun hareketi vezâifi dahi olmağla ve adâvet ve ref' olunub İspanya kralına her hanginizde kumariye olmak lâzım gelürse kadîmî dostluğu mücebince mu'âvenet olmasın i'lâm eder ol bâbda dahi size yardım lâzım olursa Donanma-yı Hümâyûnumuz ile mi olur ve yâhut gayrı tarikle mi olur ecdâd-ı izâmımız Franca pâdişâhlarına mu'âvenet edegeldüğü üzre cenâb-ı celâlet-me'âbımızdan dahi her ne vakit murâd olunursa Dergâh-ı mu'allâmız ile ahd üzre olanların haklarından gelmek bâbında lâzım olduğu üzre mu'âvenet ve muzâheretimiz dirîğ değildir ve İngiltere kraliçesi yüce Âsitânemiz ile dostluk maksûd idinüb sizün vâsitanuzla olmak murâd olunmuş ol ecilden mezbûre kraliçe yüce Âsitânemize dostluk için elçi göndermelü olursa sizün şefâ'atiniz ile gönderüb her ne husûs recâ ve iltimâs ederse red olunmayub hayyiz-i kabûlde vâkı' olması mukarrer evvelâ bu bâbda müşârun ileyhimâyâ dahi bu minvâl üzre nâme-i hümâyûnumuz gönderilmişdür lâzım oldukda sizün cânibinize i'lâm eylesesiz dahi südde-i sa'âdetime i'lâm eylesesin ki ve emr olunan husûslar icrâ olına ve sâbıkâ Eflak voyvodası olan Traşko voyvodanın oğlu Prine hâlâ sizün himâyünüzde olub maksûdunuz ise bu cânibe gönderile ki mümkün olduğu üzre ri'âyet olına ve Yakamonun Çardina dahi iltimâsınız mücebince esîrlikten itlâk olunub halâs olmuşdur müşârun-ileyh elçinüze teslîm olunmuşdur olıgelen âdet-i kadîme mücebince memâlik-i mahrûsamızdan bir mikdâr tereke verilmek bâbında icâzet-i hümâyûnumuz verilmesi i'lâm olmuş ma'lûm-ı şerîfümüz oldu lâkin bî-irâdeti'l-lâhi te'âlâ

memleket ve vilâyetemizde bir kaç senedir bârân-ı rahmet vaktı ile irişmemek ile tereke husûsı çendân-ı murâd üzre olmayub tereke bâbında nev'an.

بکرام که سرکه جا بکند و نه نقص عهد اول در خصوص صدر را ولی اگر آنکه از غریب جانیه و از فی خلق عهد
از وضع طهورینه رخصت و بریز و آب سزایط عهد ری بس اول نور اوله جانیده و از فی و آب بکند
و اما نه خصوص ری و بیترج طه تلویب خلاقه جو از کونک سزایط کبر مانیه از نواع مس و ایتیم اوله
و عا زلیه مالو کبر ایلیک کوز و او ازه و نه بیترج بالیوس سزایطه حاضر بو سنج لمسه و کتبه اوله از نزه
و زرا عظمی رواج از عهد پست بعضی سبب ایله مالو اوله بیترج سزایطه انی ط اوله و عا کرم سزایطه
ایله قی قی عهد اوله و سنجه مو سنج ایلی بریکه اگر او ازه همانه عهد اوله تو قی و اوله
وزرا ان عطا فرمایند و در رو ککله و کوز زنگار اوله ککله کوز ککله و سزایطه سزایطه
و سایر عطا فرمایند ایلیک سزایطه سزایطه و سزایطه ایلیک سزایطه سزایطه
فنا نه سزایطه صدر اوله سزایطه سزایطه و سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
ایلیک سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
و رفیع زون سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
اعلام ایلیک سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
غریب ط قله سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
جلالت مانیه و از فی سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
فقار نه ککله سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
و ایلیک سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
اوله سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
ایلیک سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
بویا سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
و سایر سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
مقصود سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
و از فی ایلیک سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
و ایلیک سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
اعلام اوله سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه
رحمت و فی ایلیک سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه سزایطه

MHM 43/246

Nişân-ı hümâyûn oldur ki,

El-hâletü hazihî İngiltere ve Franca ve ..... vilâyetlerinün kraliçesi kıdvetü'n-nisâvâtî'l-milleti'l-mesîhiyye hutimet avâkıbuhû bi'l-hayr dergâh-ı adâlet-penâh ve bârgâh-ı izzet-i destgâhımıza ki melâz ve melce-i saltanat-ı cihân ve mufâd ve mence-i havâkîn-i devrândır müdebbir olan beglerinden ve Leh'in Moş Heryoroş nâm adamları ile mektûb gönderüb adamları sabıkâ Âsitâne-i sa'âdet âşiyânımıza gelüb ızhâr-ı ubûdiyyet ve ihlâs ve iş'âr-ı rukiyyet ve ihtisâs eyleyüb ol taraftan adamları ticâret için memâlik-i Fransamıza gelüb gitmek bâbında isticâze eylemeğün ol bâbda icâzet-i hümâyûnumuz mukârin olub menâzil ve merâhilde ve ma'âbir ve niyârda deryâdan ve karadan kimesne rencîde ve remîde eylemeye deyu ahkâm-ı şerîfemiz vermeğle dergâh-ı ma'delet-penâhımıza hulûs-ı taviyyet safâ-yı akîbet üzre arz-ı ubûdiyyet eyleyüb Franca ve Venedik ve Leh vesâir atabe-i ulyâmıza arz-ı ihlâs eyleyen krallar ile mâ-beynimizde menkûl olan muvâlât ve musâfât muktezâsınca müşârün-ileyh dahi dostluk üzre olub adamları ve sâir tâcirleri memâlik-i mahrûsemize emn u âmân üzre metâ'larıyla gelüb ticâret eyleyüb kendü hallerinde ve kâr u kisblerinde olub ve mukaddemâ adamlarından olub nâm mahalde esîr olub bi'l-fi'l mahbûs olan nâm adamları itlâk olunmak ve müşârün-ileyhim krallar ve dostlku muktezâsınca verilen ahidnâme-i hümâyûn-ı izzet-makrûnumuz ve ahkâm-ı şerîfemüz mücebince müşârün ileyhâ cânibine dahi verilmek bâbında istid'â-yı âtîfet eyledüğü pâye-i serîr-i sa'âdet masîr-i pâdişâhânemize arz ve takrîr olunmağün müşârün ileyhimânun istid'â-yı izz-i huzûr-ı lâmi'u'n-nûrumuzda hayyiz-i kabûlde vâkı' olub işbu ahidnâme-i hümâyûn-ı adâlet-makrûnumuzu miyâs edüb memâlik-i mahrûsemizde vâkı' olan beylerbeyiler ve begler kullarımıza ve kadılara ve umûmen iskeleler eminlerine ahkâm-ı şerîfemüz irsâl olunub fermân-ı kazâ ceryânımız bu vechile sâdir oldu ki mâdem ki müşârün ileyhâ taraftan şerâyit-i ahd ve peymân ri'âyet ve kavâid-i sulh ve âmân kemâ yenbeğî sıyânet olına bu taraftan dahi kendü malları ve sâyir esbâb ve metâ'ları ile eğer deryâdan gelen kalyonlar ve sâir gemileri ve içlerinde olan adamlarıdır ve esbâb ve metâ'larıdır ve mallarıdır ve eğer karadan gelen adamları ve tavarları ve esbâb ve malları ve metâ'larıdır aslâ bir ferd dahl ve ta'aruz eylemeyüb kendü hallerinde ve kâr u kisblerinde olalar eğer memâlik-i mahrûsamıza ve eğer âhar vilâyetlere giderken ve gelürken rencberliklerinde iken bir tarikle esîr olurlarsa ol asıllar geru ve halâs ola ve kalyonları ve sâyir levâzımından hazır bulunan eğer hâssâ gemiler halkıdır ve eğer gayrıdır mu'âvenet

eyleyüb ve akçe ile zâd u zevâdlarını tedârikde kimesne mâni' ve mezâhim olmaya ve eğer deniz gemilerini karaya atarsa begler ve kadılar ve gayrılar mu'âvenet eyleyüb kurtulan esbâb ve emvâl geru kendülere verile dahl olunmaya eğer denizde ve eğer karada kendü hallerinde yürüyen İngilterelülere kimesne mâni' olmayub dahl ve ta'arruz kılmaya ve ol diyâr tâcirleri ve tercümân ve sâyir adamları deryâdan ve karadan memâlik-i mahrûsemize gelüb bey'u şirâ ve ticâret edüb şöyle ki olıgelen âdet ve kânûn üzre rusûm-ı âdiyyelerini verdüklerinden sonra geliş ve gidişlerde kapudanlardan ve deryâda yürüyen reislerden ve gayrîden ve asker halkından kimesne mâni' olmaya kendülere ve adamlarına ve esbâb ve tavarlarına dahl ve ta'arruz eylemeye eğer İngilterelünün biri medyûn olsa deyni borçludan talep olunub alına kefil olıcak âhar kimesne tutulub talep olunmaya ve eğer biri mürd olsa esbâb ve emvâlini kime vasiyyet ederse ona verile vasiyyet mürd olsa konsolosları ma'rifeti ile ol yerlü yoldaşına verile kimesne dahl eylemeye ve İngiltere ve ona tâbi' olan yerlerün bâzergânları ve tercümânları ve konsolosları memâlik-i mahrûsemizde bey'u şirâ ve ticâret ve kefâlet husûslarında vesâyir ve sâyir umûr-ı şer'iyye oldukda kadıya varub sebt-i sicil etdürüb veyâ huccet olalar.

دخالت نهنگ از نکلتن و فرجه و هیدیه و لایانیک فرایوسین قدوة السنوا تا الله لیسیمه خدمت عولقها باخیز و کما
 مدلت نهنگ و بارگاه عزت و استکبار من که مملو و باغی سلطان جهان و معارف و مفاخر و قوتین و دور اندر قدرت دولتی
 بکارند و لکن عیون او بر دست نام او مالیه دله مکتوبه که کور و سب او مالیه سابقه است تا سعادت نشانی
 اظهار عبودیت و اظهار و استقامت و قیام و انصاف و ایلیت اول طرفه او مالیه تجارت لکن ممکن خود سیر کلون کلون
 باین استیازه ایلیت او باین اجازت همایون مقاره اولوب مازله و مودلین و معارف و بنابر که کور ماهونه و فرجه
 که در کجین و زمین ایلیت و یارها که برین مودی مکار و کور مودلین بنا همزه خلوص طوین و صفای غیرت اوزن عرفین
 عبودیت ایلیت فرای و در نیک و لیه و سایر عینه علیا زده عرض اظهار ایلیت او مالیه سابقه است تا سعادت نشانی
 مودلین و معارف و مقصود است که ایلیت و فرجه استیازه اولوب او مالیه و سایر تا جرمی همایون سیر
 زمین و نگاه اوزن مقالیه کلیم تجارت ایلیت که و حالین و کار و کسبان اولوب و مقاره او مالیه اولوب
 نام کلیم سیر اولوب بالغم کلیم اولوب نام او مالیه اطلاق اولوبی و معارف ایلیت فرای است
 دوستان و مقصود است که ایلیت و عهد نامه ایلیت و عزت و مودلین و افعال و کثیف و موهبت ایلیت و فرجه
 باین استیازه عطف اولوب که با به بر سر سعادت مصلحت باغین عرفین و تقوی اولوب غیرت ایلیت و سینه
 عز حضور لامع انور عزت و قیام و اولوب است بعهده نامه ایلیت و مودلین و غیرت ایلیت و سینه
 ماکر و مودلین و فرجه اولوب بکار بکار و کور اولوب و قیام و عموما اسکله که ایلیت و افعال و سینه
 در راه اولوب فرجه قضا و یا نظیر و اولوب مصلحت اولوبی که مالیه کجین دلیله طرفه شهر ایلیت و سینه
 رعیت و تقوی مصلحت و کما که ایلیت و اولوب طرفه اولوبی که او مالیه و سایر اسباب و مصلحت ایلیت
 که در راه و کله قالیونک و سایر یکبار و ایلیت اولوب او مالیه و کسبان و مصلحت ایلیت و سینه
 و اگر فرجه و کله اولوب و طولانی و اسباب و مصلحت و مصلحت ایلیت و فرجه و تقوی ایلیت
 که در مصلحت و کار و کسبان است که اولوب که در مصلحت و کسبان و کسبان و کسبان و کسبان
 بر طرفه ایلیت اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب
 خاصه کسبان و اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب
 و فرجه اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب
 و اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب
 که مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت
 ماکر و مودلین و فرجه اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب
 مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت
 و غیره و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت
 که در نکلتن و کسبان و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت
 طلب اولوب و اگر برین مودلین اسباب و اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب اولوب
 و تقوی ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت
 باین که بارز کانی و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت
 و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت و مصلحت ایلیت

MHM 43/247

Sonra nizâ' olursa huccet ve sicilline nazar olunub mücebi ile amel olına bu ikisinden biri olmayub mücerred şâhid-i zûr ikâmet eylemeğle hilâf-ı vâkı' şer' olan da'vâları istimâ' olunmaya ve bazı kimesneler bize şetm eyledünüz deyu iftirâ edüb şâhid-i zûr ikâmet eyleyüb mücerred celb ve ahz için hilâf-ı şer' kavîm rencide eylemek istediklerinde men' olınalar ve bunlardan biri medyûn olsa veya bir vechile müttehem olub gâyet ile anun için kefâletsüz âhar kimesne tutulmaya ve İngilterelüye müte'allik esîr bulunursa ki konsolosları taleb edüb İngilterelü itdükleri zâhir olub şehîd olmak ihtimâli olmazsa alınub İngilterelüye vireler İngiltere ve ona tâbi' olan yerlerden memâlik-i mahrûsemizde mütemekkin olanlar eğer evlü olsun eğer ergen olsun rençberlik ideler onlardan harac taleb olunmaya İskenderiye ve Şam Trablusu'na ve Cezâyir ve Tunus ve Trablüş-şam garb ve Mısır iskelelerine ve gayride ta'yîn eyledükleri konsoloslarını tebdîl eyleyüb yerlerine ol hizmetin uhdesinden gelür adamlar ta'yîn edüb gönderdükde kimesne mâni' olmaya eğer tercümânları mühim maslahat üzre ise gelince tavakkuf olunsada onlardan ta'allül eylemeyüb tercümânlarını ihzâr edeler ve eğer İngilterelünün biri biri ile nizâ'ları olsa mezbûr elçileri ve konsolosları âdetlerine fasl edeler kimesne mâni' olmaya şöyle ki levend kayıkları deryâdan varub İngilterelüleri ahidnâme verildüğü tarihten sonra esîr edüb getirüb Rumeli'nde ve Anadolu'da satarlar onun gibiler bulduklarında gereği gibi dikkat ve ihtimâm ile teftîş olunub her kimin elinde bulunursa kimden alduğunu bulduralar ol esîr müslüman olmuş ise alan kimesne akçesi andan alıverilüb adâd olub salıverile İngilterelüye teslîm olına memâlik-i mahrûsemizde deryâ yüzüne çıkan

حکایت نزاره دولورس حجت و سجدت نجر اولون بوجی ایلم عکر اولنه بودا کیننده برین اولما بوجی حجت اولون
 اقامت ایلمکله خلاف و طریقه سوره ادهنر و عولم لری ستماء اولنیم و بعضی کسار بزه شیخ ایلمد و کوز و یول افتر
 لایرو ب تاه سردور اقامت ایلیوب مجر و جلین و افتر ایچمه خلو فی سوره قوع ریجین ایلمک لری ستم کالین سینه اولنر
 و بوتاروه برین مدیونه اولسه دیار و جمیع شهر اولوب غیبت ایلمه اولنور ایچمه کن لستوز افر کینه طریقه
 و انظارت لویه متعلق لری بولونر شهر قوشلور سلوی طلب ایلمه اولنور انظارت لوی کور و کال ایضا اولون
 شبه اولون اقامت لولونر انظارت لویه دین اولنور انظارت لوی کال ایضا ادهنر بیره اولون
 متکرم اولونر لکر اولونر اکر اولونر اولسوره ریجین لکر لری اولنور خزانه طلب لولونر کینه و طبع
 طرا بلوسنه و جرایر و تونس و طرا بلوس غریب و صهر اسکله لریه و غیره عقیدین ایلمد و کالین قوشلور ستم
 بدیر ایلیوب برینه اوله فرستک عین سرف کلور اوله تعیین ایلمه بوجی کونر و کین کینه مانع اولمه لکر تر حجابی
 مهم مصلحت اولونر ایلمه کلنجی توقف اولنسه لک اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا
 لولونر بوجی برین ایلمه نزل عالی اولسه بولور ایلی ایلی و قوشلور ستم ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا
 شویلمک لولونر قایق ایضا و ریاده وار رفه انظارت لولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا
 کسوروت ریح ایلیخ و ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا
 اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا
 لنده ایلیو بریلوب لزاروز و لوبرفنا ایلیو بریلوب انظارت لویه ایلمه اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا
 ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا اولونر ایضا

MHM 43/58

Tercümân Mustafa'ya verilmiştir.

Cezâyir Beylerbeyisine ve deryâda yol üzerinde olan beylere ve yol üzerinde olan kadılara hüküm ki,

Ve hâlâ ..... bir emîr alınca senin adamın gelüb mezbûr Franca için bir mikdâr ..... ve sof lâzım olub gemiye tahmîl edüb deryâda sürünün gönüllü reislerinden ve kapudânlardan ve sâyir ümenâ tâifesinden dahl olunmamak için hüküm-i şerîfim ricâ etmeğın memnû' olan metâ'dan gayrı nemâya dahl olunmayub icâzet verilmemek emr edüb buyurdum ki vardukda deryâyâ gitmesi memnû' olan esbâb ve metâ'dan gayrı gemiye tahmîl edüb alub gitdükleri esbâb ve adamlarına kimesneye dahl ve ta'arruz itdirmeyesin ve bi'l-cümle memnû' olan metâ'dan nesne olub gitmeğe aslâ ruhsat vermeyesin.

ترجمانه مصطفى بدست
 ۲۹
 امر ایروان سور صبح کور و روقه و ریایه کتایم صغیر و صغیر اصفه و مساعدت غیره کی با یکدیگر
 و عالت ارغاک در اولی شهرت اوست که کلبه زبور و زبور لاجون بر صغیر در عمار و صغیر لاجون در اول شهر
 کتب ایروان و ریایه سورینس کوکلو رسکوزن و قیو و اندون و با و مناطا بنده و فتن
 اوست که کلبه زبور و زبور لاجون بر صغیر در عمار و صغیر لاجون در اول شهر
 امر ایروان سور صبح کور و روقه و ریایه کتایم صغیر و صغیر اصفه و مساعدت غیره کی با یکدیگر
 العبد کتایم ارباب و زومار به کتایم فتن و توغرا ایتر مستر و باجم مجموع اصفه و مساعدت
 نذ العبد کتایم اصغر و صغیر و ریایه

MHM 43/21

İngiltere kraliçesine nâme-i hümayûn ki,

Atebe-i aliyye-i ..... ve südde-i seniyye-i hâkâniyemiz ki bilâd-ı selâtini zemân ve melce-i havâkîn cihandâr mektûb gönderüb bundan akdem Âsitâne-i sa'âdet âşiyânemizde olan Vil Sehmoş mezbûre Viş dimeğle ma'rûf adamınız iki nefer yoldaşlarıyla eğer karadan ve eğer deryâdan gelüb gitmeğle ve metâ'ların alub getürmeğe icâzet-i hümayûnumuz verilmek ile Franca ve Venedik ve Leh krallarına verildiği üzre ol cânibden memâlik-i mahrûseye metâ' getürüb ve memâlik-i mahrûseden ol cânibe metâ' alub gitmek için dahi icâzet-i hümayûnumuz verilmek recâ eyledünüz ecilden hüsn-i icâzet-i hümayûnumuz erzânî buyurulub gerekdir ki vusûl buldukda Leh ve Franca ve Venedik bâzergânları gelüb gitdüğü üzre sizün vilâyetinizün bâzergânları dahi memâlik-i mahrûsemize metâ' getürüb ve metâ' alub gidüb mâdâm ki ol cânibden Âsitâne-i sa'âdetimize arz-ı ubûdiyyet ve sadâkat olınaberu cânibden dahi kimesnenüze dahl olunmayub yolda ve izde kimesne rencide etmeyüb ne zamanda ister ise gelüb ticâret üzre olalar ve siz dahi südde-i sa'âdetimde itâ'at ve inkiyâdda sâbit kadem olunub ol câniblerde vâkı' ve muttali' olduğunuz ihbârı ale't-tevâlî arz ve i'lâm etmekden hâlî oldu.

دکنده هر آنچه در این نامه

معه بدین نامه و سر بدین نامه عاقله مرکز ملوک و سلطانین رفان و بیاید و اقسامها نه زمین کونتر بر
 بوندن رتبه لکنه بدین نامه عاقله مرکز ملوک و سلطانین رفان و بیاید و اقسامها نه زمین کونتر بر
 ایضا نویسد بر این طرف و آن طرف و اگر و یا و آن کلبه گنج و متاعها را ایضا و آن کلبه گنج ایضا
 در ملک ایضا فرزند و در ملک و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه
 کونتر بر و مالک خود و آن طرف و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه
 ایضا و کلبه گنج ایضا و کلبه گنج ایضا و کلبه گنج ایضا و کلبه گنج ایضا و کلبه گنج ایضا
 له و در آن طرف و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه
 مالک خود و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه
 عرض نموده و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه
 کلبه گنج ایضا و کلبه گنج ایضا و کلبه گنج ایضا و کلبه گنج ایضا و کلبه گنج ایضا
 اطلاع و از تقاضای شما بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه و بدین نامه
 علی التوا ایضا و ایضا و ایضا و ایضا و ایضا

MHM 43/215

Müşârun-ileyhin çavuşbaşısı Halil'e verilmiştir.

Mısır beglerbeyisine hüküm ki,

Hâlâ Yemen beglerbegisi adam gönderüb Bender-i Süveyş tersânesinde müceddeden ta'mîr olunan iki pâre baştarde ve Sinan nâm reis tasarrufunda olan baştarde ve vilâyet-i Yemen'den gelen Ahmed reisün kalitesi ve asker ve at komak için iki kıt'a parça âlât ve esbâb ile vesâir levâzım ve mühimmâtıyla tedârik ve ihzâr olınmasını taleb etmekte buyurdum ki varduğumuz da şimdiye değin Yemen'e giden beylerbeyine ne vechile tedârik olunub gönderilügelmiş ise mûmâ ileyhimün için dahi ol vechile tedârik itdiresin ki vardukda zâhir olub tavakkuf etmek lâzım gelmeye buyurasın

مبارک الله بکون
 وندانه نام رئیس توفیق الله و بادین بندگی کلونه لحد رشیک قائمده و کردار و فوئع کون
 لکم قطره باره للاح و سباب ایچ و سابلانج و متعاقب تدرک و احصا رادینش طلب ایکنه بوجه کادرتنا
 سدی بکون بندگی نه و جیم تدرک ادرین کونر بادی کلس ایح موصی السون کون و لقی ادر للاح
 ایند و نیز وند و جیم تدرک بجه و در و فوئع حافو لولعب توفیق ایکنه للاح کله بوجه

MHM 43/289

Franca pâdişâhına nâme-i hümâyûn ki sÛdde-i sa'âdetimde olan elçiler arzuhâl sunub kadîmden yanında olan sulh u salâh ve ahd u âmân kemâkân ri'âyet olunub hilâf-ı vâ'id tutulan esîrler itlâk olunub ve Franca re'âyâsından cebren alınan esbâb geru verilüb ve katl olunan adamlarun muhâyif görilüb ahde muhâlif fesâd edenlerün haklarından gelinmek ve Franca ve Franca ile İspanya serhadlerinde olan re'âyânun aralarında hareket olunub anun gibi bâ'is-i adâvet olursa sulh u salâh ve dostluk mûcebince beru cânibden mu'âvenet olunmak husûslarını i'lâm eyledi imdi kadîmden atebe-i aliyyemize sadâket ve ihlâsla arz-ı ubûdiyyet üzre olanlara kemâkân dostluk mukarrer olunub ri'âyet olunugelen ahd u âmâna muhâlif vaz' olunmağa rızâ-yı şerîfim olmayub dostlarına dost düşmanlarına düşman olmak âdet-i hasene-yi mülûkânemizden olmağın elçinüz tarafından iş'âr olunan husûslar cümle makbûl tutulub evâmir-i şerîfe verilmişdir gerekdir ki vusûl buldukda sizün tarafınızdan dahi ebn ve ecdâdımız enârallahü berâhimehüm zamanlarından beru Âsitân-ı sa'âdet âşiyânımda olan sadâkat ve ihlâs mûcebince sulh ve salâha ri'âyet olunub va'd ve emânına muhâlif vaz' olmayub ve anun gibi beru cânibden düşman zuhûr edüb vilâyet ve memlekete müstevlî olmak ihtimâli olursa mu'accelen adamlarunuz gönderüb sÛdde-i gerdûn-ı karârımıza i'lâm ve iş'âr eyle siz ki kadîmden yanında olan dostluk muktezâsınca mu'âvenet oluna.

قراری باینکه نام دیها برونه
سه و سادتم از هغه ایلیکه غرض ۵۰ هونون قریه باس
لهغه صلح و صلح و عهد و پیمانگی که ریها از سنند و صلح و غیره طوقه ایله اطلاق
ادسنند و قراری ریایینه هرا ان ذللیان کرد و برینقر و قتر ادنانه او مکره حیایف
کو برینقر عهد فی الحقیقه فراریند که هغه نه کلنگ و فراری و ذرا ای اسپانیه که هرا ان
لهغه ریاییند از ان مکره که ریونبر ایلیکه بخت خدا و اولاد اولاد صلح و صلح و صلح
موضی اوجا بنده ممانده ادنی حضور صدر ایلیکه ایلیکه قریه نه عهد و عیله من
صدانده و از صلح عرض بموجب اوزن ادنی ایلیکه و دستور منور ادنی ریای
ادنی که هغه عهد و پیمانگی فی الحقیقه وضع ادنی ریاییند ایلیکه و دستور من
و دستور و دستور ادنی ایلیکه هغه ایلیکه که هغه ایلیکه که هغه ایلیکه که
حضور صلح مقبوله طایفه او او ریاییند و برینقر که هغه ایلیکه که هغه ایلیکه که
وفی انامهم و احد او مرانان او ایلیکه ز غلامان نه بر دستاره سهار ایلیکه که
هدایت و اخلاص بموجب صلح و صلح ریاییند ادنی عهد و پیمانگی فی الحقیقه و غیره ایلیکه که
بر و جابنده و اینهم ظهور ایلیکه و لویا و ملک منور ادنی ایلیکه که هغه ایلیکه که
کو ندر ایلیکه که هغه ایلیکه که هغه ایلیکه که هغه ایلیکه که هغه ایلیکه که
ممانده ادنی

